

KONAN

DIVLJI MAC SIMERIJE

KNJIGA 5

PO ROMANIMA

Roberta Ervina Hauarda

Prvo objavljanje od januara do oktobra 1978.

NASLOV ORIGINALA

Savage Sword Of Conan #26-29, #31-34

© 2012 Conan Properties International LLC ("CPI"). Used with permission. CONAN, CONAN THE BARBARIAN, HYBORIA, THE SAVAGE SWORD OF CONAN and related logos, names and character likenesses thereof are trademarks of registered trademarks of CPI. All rights reserved. ROBERT E. HOWARD is a trademark or registered trademark of Robert E. Howard Properties Inc. Used with permission. All Rights Reserved. Used under licence through Panini S.p.A., Italy.

COPYRIGHT ZA SRPSKI PREVOD

© 2012, Darkwood

IZDAVAČ

Darkwood d.o.o., Beograd
e-mail: info@darkwood.co.rs
www.darkwood.co.rs
011/ 2622-867
064/ 6465-755

GLAVNI UREDNIK
Slobodan Jović

SARADNIK
Vladimir Čuk

PREVOD
Sergej Karov

LEKTURA
Agencija Mahačma

DIZAJN
Melina Mikulić

DIZAJN PRILAGODO
Vuk Popadić

PRELOM I PРИПРЕМА ЗА ШТАМПУ
Dekara

UREĐNIK
Vladimir Tadić

ŠTAMPA I POVEZ
Rotografika, Subotica

CIP - katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ISBN 978-86-6163-067-5

COBISS.SR-ID 192793868

KONAN

DIVLJI MAČ SIMERIJE

DARK WOOD

Sadržaj

Konan Varvarin u pohodu na medije 7

I Poglavlje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #26,
januar 1978.

S one strane Crne reke/
Beyond the Black river..... 25

TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džon Bjusema i Toni Dezuniga

II Poglavlje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #27,
mart 1978.

Deca Džebala Saga/
The children of Jhebbal Sag..... 63

TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džon Bjusema i Toni Dezuniga

III Poglavlje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #28,
april 1978.

Krv bogova/
The Blood of the Gods..... 111

TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džon Bjusema i Alfredo Alkala

IV Poglavlje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #29,
maj 1978.

Dete čarolije/
Child of Sorcery..... 173

TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Erni Čan

V Poglavje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #31,
jul 1978.

- Ognjeni bodež/
The Flame Knife 199
TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džon Bjusema i Toni Dezuniga

VI Poglavje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #32,
avgust 1978.

- Zlodusi Janaidara/
The Ghouls of Yanaidar 251
TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džon Bjusema i Toni Dezuniga

VII Poglavje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #33
septembar 1978.

- Kletva monolita/
The Curse of the Monolith 309
TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džin Kolan i Pablo Markos

VIII Poglavje

ORIGINALNO OBJAVLJENO U:
The Savage Sword of Conan the Barbarian #34
oktobar 1978.

- Leglo ledenog crva/
Lair of the Ice Worm 339
TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Karmin Infantino i Alfredo Alkala

- Konanov put kroz strip 366
Tabla iz "Veštica će biti rođena" 368

KONAN VÄRVÄRIN

U POHODU NA MEDIJE

- FILM -

Čak ni Holivud, najveća svetska fabrika snova, sve do sedamdesetih godina XX veka nije bio u mogućnosti uspešno da prebaci svetove mašte i njena vizuelna čudesna na filmsku traku. Pokušaji bi se obično završavali naivnim specijalnim efektima, na talentu pojedinaca (scenografa, kostimografa, šminkera), uz pojedine bolje ili lošije uplove animacije. Međutim, razvoj tehnologije i kompjuterskih programa, a zatim pojava filmova *Ratovi zvezda* (1977) i *Supermen* (1978), kao i njihov neverovatan finansijski uspeh, učinili su da dođe do velike promene. Filmovi poput *Osmog putnika* (1979), *Indijane Džonsa* (1981), *Blejd ranera* (1982) i mnogih drugih počeli su da se pojavljuju na velikom platnu i stiču veliku popularnost. Odjednom, fantastika je bila dostupnija holivudskim producentima, a vrtoglavo razvijanje tehnologije približilo joj ih je još više. Vizualizacija svetova iz mašte postala je stvarnost, a samim tim počela je da se rađa i ideja o snimanju filma o najpoznatijem heroju *mača i magije*, Konanu.

Pisac novih priča o Konanu, Lin Karter, bio je prvi čovek koji je pokrenuo priču o snimanju filma početkom sedamdesetih godina. Ali izdavač *Lanser*, koji je držao prava na priče o Konanu, odlazi u bankrot i prodaje prava kompaniji *Plejmor ink.*, koja je zahtevala ogromne sume novca pre nego što bi dala zeleno svetlo za lik i priče. Sva prava na priče o Konanu, uključujući i ona na film, uskoro će biti zamrznuta zbog brojnih tužbi, od kojih je najveću pokrenuo Lajon Sprag de Kamp, protiv *Lansera* zbog kršenja ugovora. Ova pat-pozicija trajaće nekoliko godina, a čovek koji će pokrenuti stvari s mrtve tačke biće Edvard Samer.

Edvard Samer školovanje je započeo u Umetničkoj školi *Olbrajt* u Bufalu, Njujork, a nastavio ga na Njujorškom univerzitetu umetnosti u okviru Škole televizije, filma i radija. Godine 1970. diplomira, a neke od njegovih kolega s klase bili su reditelji Oliver Stoun i Džonatan Kaplan, kao i budući producent Džon Dejvison. Kao veoma svestrana ličnost (slikar, fotograf, pisac, scenarista, istoričar stripa...) i ljubitelj Konana, bio je u stanju da uvidi njegov veliki potencijal na polju filma. Sled događaja koji će dovesti do realizacije „filmskog“ Konana započeo je 1974. godine, kad je reditelj Brajan de Palma zamolio Samera da mu pomogne u reklamnoj kampanji za njegov film *Fantom iz raja* (*Phantom of the Paradise*). Tom prilikom upoznaje prodornog producenta Edvarda Presmana s kojim uspostavlja odličnu saradnju. Po završetku kampanje za film *Fantom iz raja*, u kojoj je koristio ilustracije čuvenih strip-crtača Nila Adamsa i Ričarda Korbenha, Samer ostaje u kontaktu s Presmanom i već 1976. dobija predlog od njega da rade zajedno na nekom novom projektu. Samer bez premišljanja predlaže Konana i dobija podršku od Presmana da osmisli prezentaciju za filmske studije. Prionuo je na posao i napravio predložak koji su činile fantastične ilustracije Konana čuvenog ilustratora Frenka Frazete, razne objavljene priče o Konanu, kao i stripovi Roja Tomasa i Barija Vindzor-Smita za izdavačku kuću *Marvel*. Otprilike u isto vreme Samer upoznaje petostrukog mistera Olimpije i sedmostrukog mistera univerzuma, bodi-bildera Arnolda Švarcenegera, koji je ujedno bio i na početku svoje glumačke karijere. Na snimanju dokumentarnog filma Džordža Batlera *Pumping Iron*, o bodi-bildingu, Samer shvata da će Švarceneger biti najadekvatnija ličnost za Konana na filmu.

Presman i Samer tada formiraju zvaničan poslovni dogovor oko zajedničkog rada na filmu o Konanu i Samer kreće da piše tritment za film. Za saradnika bira velikog poznavaoce mitosa o Konanu, najpoznatijeg Konanovog strip-scenaristu, Roja Tomasa. S obzirom na to da su prava na originalne Konanove priče i dalje bila van domaćaja, njihov zadatak je bio tim teži jer su morali da stvore nove događaje i avanture a da pri tome ne naruše duh originalnih priča Roberta Hauarda. Pripremljeno je pet filmskih priča, u koje su ugrađeni elementi originalnih literarnih dela s namerom da ako prvi film bude uspešan, odmah može da se pristupi radu na nastavcima i boljoj prezentaciji originalnih priča. Ipak, bilo je potrebno premostiti i jaz koji je postojao oko prava i dva različita stava koja su zastupali Glen Lord i De Kamp. Glen Lord je zaostavštini Roberta Hauarda pristupao kao veliki poštovalec njegovog dela, zastupajući tezu da se Konanove priče objavljaju bez naknadnih priča

nastalih iz pera drugih pisaca, poput De Kampa, dok je De Kamp pristupao većim delom s poslovne strane, indirektno sugerijući da je on jedini zaslužan za očuvanje Hauardove zaostavštine i razvijanja popularnosti, sa čime se Glen Lord nikako nije slagao. Znajući da, ukoliko se, barem delimično, ne razjasni status oko prava, rizikuju da dobiju brojne tužbe sa svih strana, Samer i Presman iniciraju sastanak na kome bi došlo do nalaženja nekog rešenja. Godine 1977. uz pomoć Samera, Presmana i Henrika Morisona, zastupnika Lajona de Kampa, Artur Liberman uspeva da ujedini pod jednim krovom sve vlasnike prava na Konanov lik i priče o njemu. Osnovana je nova kompanija, nazvana *Konan propertis ink.* (CPI).

„Rat“ je završen i to je značilo da se sada već s većom izvesnošću može nastaviti rad na filmskom projektu. Za vizuelnu prezentaciju filmskim studijima angažovani su Džon Bjusema, Marvelov najbolji crtač Konana, kao i čuveni fentezi ilustratori Greg i Tim Hildebrant. Velika važnost data je odabiru glavnog glumca. Uži krug glumaca koji su uzeti u obzir bili su Čarls Bronson, ali on je bio prestari; Sylvester Stalone, koji nije imao odgovarajuću harizmu; Vilijam Smit, koji će kasnije igrati Konanovog oca, takođe je uzet u obzir, ali, poput Čarsa Bronsona, nije bio mlađ. Izbor je mogao pasti samo na jednog, koga je Samer već pri prvom susretu označio kao jedinog mogućeg Konana – Arnolda Švarcenegera. Samo je on, sa svojim mišićavim torzom, krutim akcentom i nemilosrdnom pojавom, najviše ličio na onog Konana koga su u svojoj mašti videli prvo Hauard, a zatim i majstori crteža poput Frazete i Bjuseme. Presman i Samer zaključili su i formalni dogovor o učešću Švarcenegera na ovom filmu 1977. godine.

Projekat je počeo da interesuje velike filmske producentske kuće i prva koja je poželela da ima udela bila je *Paramount pikčers*. Međutim, njihov uslov bio je da scenario mora da napiše poznato ime, tako da je Samerov i Tomasov predlog za scenario otpao. Angažovan je poznati reditelj i scenarista Oliver Stoun, koji je dobio Oskara za scenario filma *Ponoćni ekspres* (*Midnight Express*). Prvi predlog koji

je napisao bio je zasnovan na Hauardovim pričama *Crni kolos* i *Veštica će biti rođena*. U jednom svom delu Stounov scenario je sjajno predstavljao divlju egzotičnu prozu Roberta Hauarda praćenu masovnim scenama bitaka. Ali imao je i mane koje su odstupale od Hauardove zamisli. Jedan od najvećih problema bio je to što je radnja Stounovog scenarija bila smeštena u postapokaliptičnu budućnost, a ne u daleku prošlost; zatim ime glavnog Konanovog protivnika bilo je Tulsa Dum, koji je zapravo bio glavni antagonist drugom Hauardovom junaku – kralju Kulu. Ipak, najveći problem bile su grandiozne scene sudara vojski, koje su zahtevale budžet od 40 do 100 miliona dolara, što je činilo neverovatnu cifru za to doba. Takođe, film je trebalo da traje preko tri sata, od čega se producentima dizala kosa na glavi, jer su smatrali da publika nije u stanju da toliko dugo sedi u bioskopima.

Naporedo je trajala potraga za odgovarajućim rediteljem. Kao i za Švarcenegera, od samog starta (nakon filma *Vetar i lav*) Samer je bio potpuno siguran da je Džon Milijus pravi čovek za ovaj posao. Ali uobičajena holivudska praksa zahtevala je da se proveri više kandidata. Tako su u razmatranje ušli Džon Frankenhajmer (*Mandžurijski kandidat*), Alan Parker (*Ponoćni ekspres*), Ridli Skot (*Osmi putnik*) i Filip Kaufman (*Put u svemir*). Čak je bilo kontakata i s legendarnim Semom Pekinpom, koji zbog godina nije bio u mogućnosti da izdrži projekat. Da u ideji za filmskog Konana nije bio sam, Samer je saznao i mnogo godina kasnije, kad je u razgovoru s legendarnim Rejom Harihauzenom (*Sedmo Sinbadovo putovanje*) saznao da je i on otprilike u isto vreme sa svojim producentom Čarljem Šnirom razmišljao o snimanju ovog filma. Na kraju se ipak ispostavilo da je prvi izbor bio i najbolji. Iako je 1978. godine Milijus morao da odbije Konana zbog projekta na kome je trenutno radio (*Dan velikih talasa / Big Wednesday*), dogovor je naknadno postignut.

Džon Milijus bio je poznat najpre po svom učešću na scenarijima serije filmova o Prljavom Hariju (*Dirty Harry*, *Magnum Force*), zatim na *Džeremaji Džonsonu* (*Jeremiah Johnson*) i po svojim oštrim scenama akcije, grubim dijalozima i poetskom

romantizmu. Taj romantizam je dosegao svoj vrh u ostvarenju Džona Hjustona *Sudija za vešanje*, filmu koji je Milijus žarko želeo da režira ali je na kraju bio samo scenarista. Kao reditelj, priznanje je stekao sjajnim filmom *Dilindžer*, kao i predivnim filmovima *Vetar i lav* (gde je sporednu ulogu dodelio Džonu Hjustonu, koju je on sjajno odigrao) i fantastičnim i setnim ostvarenjem *Dan velikih talasa*. Takođe je radio i na scenariju čuvenog filma Frencisa Forda Kopole *Apokalipsa danas*. Sve svoje znanje iz istorije, mačevanja i vojne taktike Milijus je uspešno ugrađivao u svoje filmove, a takav pristup će primeniti i za film o Konanu. Još važnije, odlično je razumeo Hauarda i njegovo hiborijansko doba. „Hauard i ja imamo isti pogled na civilizaciju – onaj skeptičan“, rekao je jednom prilikom. Uz Milijusa su na scenu stupili i ilustrator Ron Kob (levičarski orijentisan karikaturista koji je postao filmski dizajner) i italijanski filmski magnat, producent Dino de Laurentis. Obojica su zajedno s Milijusom već radila na započetom projektu *Half of the Sky*, avanturi o planinskom čoveku iz XIX veka, koji je Milijus trebalo da režira. Međutim, Milijus je s pojavom projekta o Konanu izgubio interes za to. Kob je bio taj koji je savetovao Milijusa da pročita Stounov scenario jer je on bio savršen za njega. Čim ga je pročitao i saznao da Stoun neće raditi film, samo jedno mu je bilo u glavi – da mora on da ga režira. Ugovor je potpisana, i to ne samo da režira film već i da prepravi Stounov scenario. Kob je bio zadužen za dizajn scenografije, Baz Fajtšans i Rafaela de Laurentis (ćerka Dina de Laurentisa) za producente na setu, Edvard Samer je bio producent-saradnik, Roj Tomas je angažovan kao konsultant za priču, dok je Dino de Laurentis bio zadužen da nađe distributera, koji će na kraju biti *Univerzal pikčers*. Zasluge Eda Presmana biće obeležene kao *Dino de Laurentis presentation of an Edward R. Pressman Production*.

Godine 1979. konačno je određen i budžet za film u iznosu od 19,5 miliona dolara, kao i naslov koji je uzet po Marvelovom serijalu o Konanu – *Konan Varvarin* (*Conan the Barbarian*). U skladu s budžetom, Milijus je počeo da prepravlja scenario, i prvo čega je morao da se odrekne bile su masovne scene velikih bitaka. Sveo ih je na manje scene, u Kurosavinom stilu (poput scena u *Sedam samuraja*), čiji je inače bio veliki poštovalec. Scene Olivera Stouna pune fantastičnih detalja i epskih borbi u kojima armije raznih mutanata i čudovišta napadaju jedne druge morale su da budu izbačene. Ono na šta je Milijus u scenariju stavio poseban akcenat bili su Konanovi najraniji počeci – nešto što ni kod Hauarda, a ni kod ostalih pisaca, nije bilo najjasnije.

Kreirao je sopstvenu, originalnu priču koja je govorila o odrastanju Konana od dečaštva pa sve do trenutka kad je postao zreo čovek. Začudo, ovo su Milijusu najviše zamerili najtvrdokorniji Hauardovi fanovi i ljubitelji njegovog dela. Milijusova priča počinje u trenutku kad Konan ima devet godina i kad njegovo simerijansko selo napadaju nemilosrdni vansi ratnici predvođeni zloglasnim čarobnjakom Tulsom Dumom. Selo biva uništeno, Konanovi roditelji ubijeni, a Dum uzima Gospodarev mač (*Master's sword*), mač koji je Konanov otac namenio Konanu kad odraste. Konan provodi detinjstvo kao rob, a zatim postaje borac u jami (hiborijanska verzija gladijatora koji se bore do smrti). Posle mnogobrojnih borbi Konan ipak zarađuje slobodu i konačno dobija priliku da ispunji ono na što se zakleo još kao dečak – da se osveti Tulsi Dumu. Dalje, Milijus je priču obogatio raznim poznatim epizodama priča o Konanu, kao što su Hauardova Veštica će biti rođena i De Kampova i Karterova *Stvar iz grobnice*.

Za to vreme Kob sa svojim timom dizajnera uveliko radi na osmišljavanju Konanovog vremena. Glavna ideja bila im je da taj svet daje osećaj jednog dalekog sveta iz prošlosti, kao što ga je Hauard zamislio, ali ipak i da daju sopstveni, originalni pečat filmu. Kubu je bio posebno važan dizajn oružja. Gospodarev mač i Atlantički mač (*Atlantean sword*) – koji Konan uzima iz ruku kostura drevnog ratnika u grobnici – bili su ključni simboli za film, pa je Milijus insistirao da budu što realističniji. Za taj zadatak angažovani su Džodi Samson, kovač mačeva, i Tim Hačtausen, majstor za rekvizite, koji su napravili brojne mačeve za potrebe filma. I Gospodarev i Atlantički mač napravljeni su od pravog nerđajućeg čelika, i jedino što je nedostajalo da bi bili pravo ubojito oružje jesu oštrice. One su izostavljene, naravno, zbog sigurnosti. Izrada prototipa oba mača koštala je oko 10.000 dolara. Svaki je bio unikatan i na svoj način je pričao priču. Na Gospodarevom maču je na

drevnom jeziku bilo ugravirano: „Krvnju ne osećaj ti koji vitlaš njime u ime Kroma“ (*Suffer No Guilt Ye Who Wield This in the Name of Crom*), dok je Atlantički mač imao talase, gargoyle, brod i lobanju na balčaku, simbolizujući priču Atlantičana koji su uspeli da napuste Atlantidu pre nego što je nestala u talasima. Takođe je i za druge likove iz filma urađeno posebno oružje. Tako je ratnica i lopov Valerija (čije je ime preuzeto iz Hauardove priče *Crveni klinovi*) imala mač tulvar, vrstu indijske sablje; dok je mongolski lopov Subotai (koji je dobio ime po vojnom strategu i generalu Džingis-kana) imao specijalno dizajnirane bodeže.

Došao je na red izbor glumaca. Na preporuku Eda Presmana i Edvarda Samera, Milijus je bez dvoumljenja prihvatio Arnolda Švarcenegera za vodeću ulogu. Sandal Bergman, koja je pre toga bila igračica na Brodveju i pojavila se u maloj ulozi u filmu *Sav taj džez* (*All that Jazz*, 1979), dobila je ulogu Valerije. Geri Lopez, koji je igrao Subotaija, bio je poznat kao šampion u surfingu i prethodno se pojavio u Milijusovom filmu *Dan velikih talasa*. Ulogu čarobnjaka dobio je japansko-američki glumac Mako, poznat po tome što se pojavio u filmu *Kamenčići u pesku* sa Stivom Mekvinom. I konačno, za prvu postavu, ulogu Tulse Duma prihvatio je čuveni Džejms Erl Džouns. Sporedne uloge dobili su Vilijam Smit kao Konanov otac, koju je prvobitno Milijus namenio Džeku Palansu; francuska glumica Valeri Kansan izabrana je da glumi princezu Šadizaru, a njenog oca kralja Ozrika glumio je već tada legendarni švedski glumac Maks fon Sidov (*Sedmi pečat*, *Tri kondorova dana*, *Fleš Gordon*). Ben Devidson, bivša zvezda američkog fudbala, i Sven-Ole Torsen (danski biznismen, prvak u karateu i bodi-bilder) glumili su vodeće ratnike i ratne vođe Tulse Duma.

Pojedine uloge zahtevale su, pored glumačkog znanja, i određenu fizičku snagu, sposobnost i pojavu, ali i veština rukovanja oružjem. Štaviše, Milijus je želeo da i te scene rade glumci. Kako bi što je više moguće smanjio rizik od povreda, kao koordinatora je angažovao Terija Leonarda, jednog od najpoznatijih kaskadera, i majstora mačevanja i borilačkih veština Kijošija Jamazakija. Treninzi su bili ozbiljni i dugotrajni, počeli su avgusta 1980. i trajali su narednih pet meseci, tri dana nedeljno po dva sata. Zatim su počele pripreme za snimanje, a lokacija koja je ispunjavala sve produksijske zahteve bila je Španija, jer je imala veoma raznolike prirodne pejzaže i iskusnu filmsku ekipu. Milijus je u Španiji takođe snimio film *Vetar i lav* 1975. godine u kome je glavnu ulogu tumačio Šon Koneri. Sa svojom ekipom stigao je u Madrid decembra 1980. i započeo pripreme za snimanje. Samo snimanje filma trajalo je skoro pet meseci, od januara do maja 1981. godine.

Prvobitni termin za premijeru bio je predviđen za decembar 1981. godine, zatim je prolongiran za februar 1982, pa za april, da bi na kraju premijera bila 21. maja 1982. godine. Film je pretrpeo brojne uredničke promene, kao i izostavljanje nekoliko scena prilikom montaže. Dužina filma je takođe bila značajno skraćena u odnosu na integralnu verziju, od čega su neke scene naknadno vraćene za kolecionarsko DVD izdanje *Konana Varvarina* iz 2000. godine.

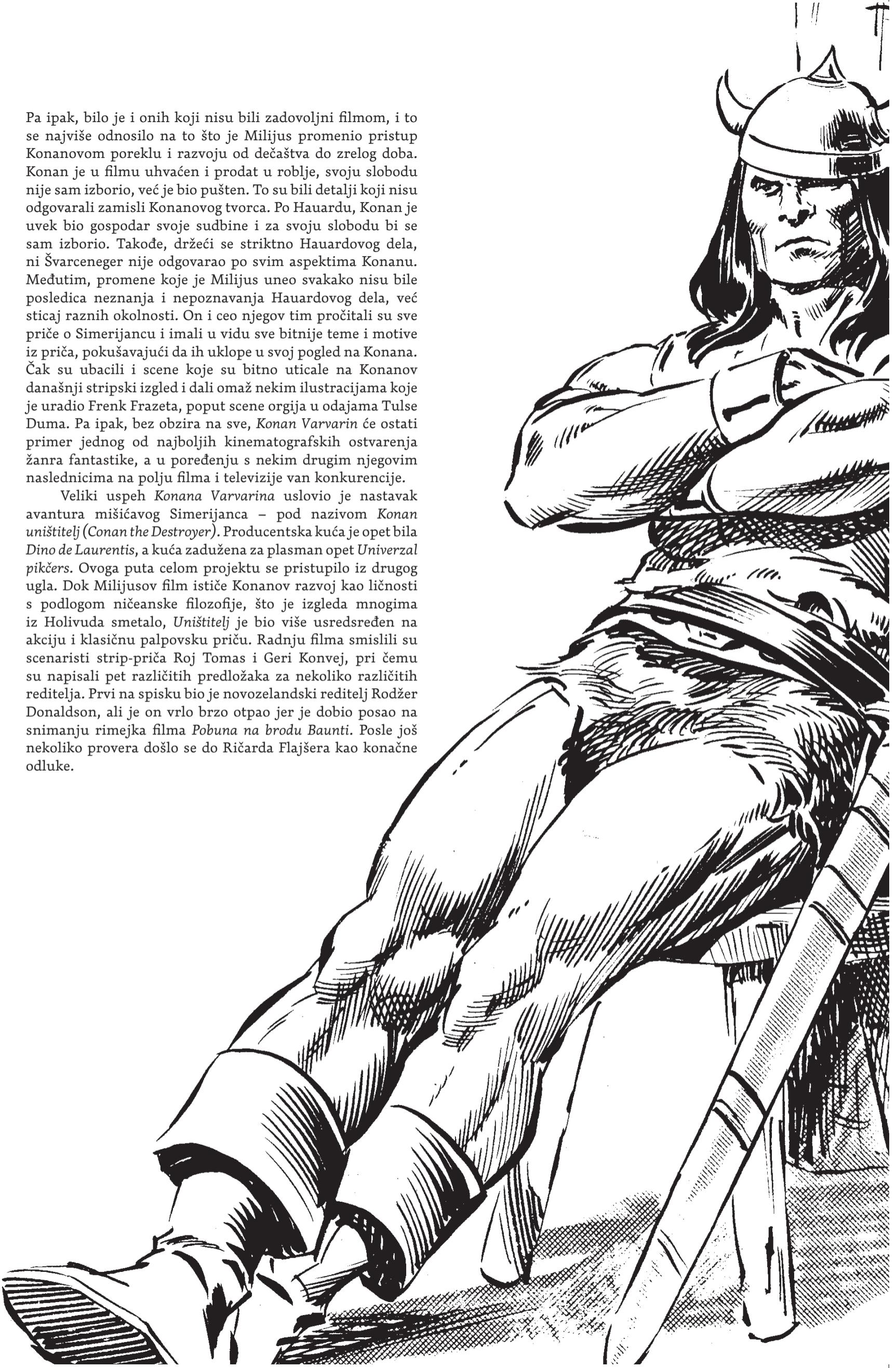
Veoma bitan detalj koji će filmu podariti aspekt po kome će ostati upamćen bila je muzička tema sjajnog Bazila Poledourisa. U početku su kolale priče da će muziku komponovati Enio Morikone (kasnije će to i uraditi za film *Crvena Sonja*), a čak se nekim producentima po glavi motala i takva ideja da se za film iskoriste razne teme pop hitova s početka osamdesetih godina. Na sreću, Milijus je bio nepopustljiv. Posao je morao da dobije njegov prijatelj Poledouris sa kojim je već sarađivao na filmu *Dan velikih talasa*. Milijus je želeo da muzička tema stvori atmosferu opere. I upravo to je i dobio. Da bi izvršio zadatok koji mu je zadao prijatelj, Poledouris je posegao za raznim izvorima inspiracije, tražeći ih od crkvene liturgije do Karla Orfa, od srednjovekovne muzike do Mikloša Rože. Kako bi uradio što bolju muziku, došao je za vreme snimanja u Španiju da stekne bolji uvid o filmu, okruženju, likovima i samoj atmosferi. Na taj način kreirao je muzičke motive koji su brojne scene filma podigli do neslućenih visina. Pa čak i više. Pojedine kompozicije su bile završene pre kraja snimanja filma i poslužile su kao inspiracija Milijusu za osmišljavanje novih scena. Poledourisova muzika je toliko oplemenila film da je do današnjih dana ostala jedna od najupamćenijih i najboljih filmskih muzičkih tema. Uklapljena u sam film, dala mu je monumentalnost sveta i događaja u kojima je bivstvovao neustrašivi Simerijanac. Film je po premijeri doživeo veliki finansijski uspeh i za veoma kratko vreme dosegao zaradu od oko 100 miliona dolara, a do današnjih dana, uključujući i DVD izdanja, ta cifra prelazi 300 miliona dolara. Postavio je standarde za žanr mač i magija i sve do pojave trilogije *Gospodar prstenova* i moćnih kompjuterskih programa niko ih nije prevazišao. Film je takođe lansirao Arnolda Švarcenegera u veoma isplativog glumca.

Pa ipak, bilo je i onih koji nisu bili zadovoljni filmom, i to se najviše odnosilo na to što je Milijus promenio pristup Konanovom poreklu i razvoju od dečaštva do zrelog doba. Konan je u filmu uhvaćen i prodat u roblje, svoju slobodu nije sam izborio, već je bio pušten. To su bili detalji koji nisu odgovarali zamisli Konanovog tvorca. Po Hauardu, Konan je uvek bio gospodar svoje sudsbine i za svoju slobodu bi se sam izborio. Takođe, držeći se striktno Hauardovog dela, ni Švarceneger nije odgovarao po svim aspektima Konanu. Međutim, promene koje je Milijus uneo svakako nisu bile posledica neznanja i nepoznavanja Hauardovog dela, već sticaj raznih okolnosti. On i ceo njegov tim pročitali su sve priče o Simerijancu i imali u vidu sve bitnije teme i motive iz priča, pokušavajući da ih uklope u svoj pogled na Konana. Čak su ubacili i scene koje su bitno uticale na Konanov današnji stripski izgled i dali omaž nekim ilustracijama koje je uradio Frenk Frazeta, poput scene orgija u odajama Tulse Duma. Pa ipak, bez obzira na sve, Konan Varvarin će ostati primer jednog od najboljih kinematografskih ostvarenja žanra fantastike, a u poređenju s nekim drugim njegovim naslednicima na polju filma i televizije van konkurenkcije.

Veliki uspeh Konana Varvarina uslovio je nastavak avantura mišićavog Simerijanca – pod nazivom *Konan uništitelj* (*Conan the Destroyer*). Producentska kuća je opet bila *Dino de Laurentis*, a kuća zadužena za plasman opet *Univerzal pikcers*. Ovoga puta celom projektu se pristupilo iz drugog ugla. Dok Milijusov film ističe Konanov razvoj kao ličnosti s podlogom ničeanske filozofije, što je izgleda mnogima iz Holivuda smetalo, *Uništitelj* je bio više usredsreden na akciju i klasičnu palpovsku priču. Radnju filma smislili su scenaristi strip-priča Roj Tomas i Geri Konvej, pri čemu su napisali pet različitih predložaka za nekoliko različitih reditelja. Prvi na spisku bio je novozelandski reditelj Rodžer Donaldson, ali je on vrlo brzo otpao jer je dobio posao na snimanju rimejka filma *Pobuna na brodu Baunti*. Posle još nekoliko provera došlo se do Ričarda Flajšera kao konačne odluke.

Ričard Flajšer postao je poznat po filmovima kao što su *20.000 milja pod morem* iz 1954, *Fantastično putovanje, Tora! Tora! Tora!* i *Zeleno sunce*. Ali film zbog koga je izabran da bude reditelj Konana, ujedno i jedan od omiljenih filmova Džona Milijusa, bio je *Vikinzi* iz 1958, s Kirkom Daglasom i Tonijem Kertisom. Pošto je sam Milijus još u prvom delu želeo da dâ omaž filmu *Vikinzi*, došlo se na ideju da se čovek kome su žezeleli da odaju omaž angažuje da režira nastavak. I tako je izabran. Njegovi pogledi na Konana bili su drugačiji, pa će tako i film imati drugačiji koncept. Flajšeru je najbitnije bilo da do izražaja dođe Konanova, tj. Švarcenegerova, mišićava pojava, kao i scene borbe sa čarobnjacima, čudovištima i ratnicima. Pokušao je da što više prebací scene iz stripova, koje imaju svoje zakonitosti, tehniku i kompoziciju, na filmski jezik. Za tako nešto imao je na raspolaganju već spomenute Roja Tomasa i Gerija Konveja. Njihov predložak za scenario je bio skoro gotov i predstavili su ga Flajšeru kroz strip *Konan Varvarin #115*, koji je sadržao sve elemente koje su žezeleli da ubace u film – ideju da Konan kreće u pohod s ciljem da vrati svoju ljubav, Valeriju, u život. Flajšer je uzeo u obzir scenario, međutim nedugo zatim, bez ikakvog objašnjenja, Tomas i Konvej uklonjeni su s projekta, kao i njihov scenario. Rafaela de Laurentis je angažovala novog scenaristu, Stenlija Mana, da napiše scenario za *Konana uništitelja*. Sa osovinom koja će nositi film (Flajšer, Man, Švarceneger) sada je moglo da se pristupi i odabiru drugih glumaca i prateće ekipe.

Za direktora fotografije izabran je Džek Kardif, svetski priznati umetnik koji je dobio Oskara za fotografiju za film *Crni narcis (Black Narcissus)* iz 1946. i radio na filmovima poput *Afričke kraljice (African Queen)* iz 1956. Ponovo je angažovan Kijoši Jamazaki kao majstor borilačkih veština i mačevanja za scene borbi. Mako, bezimeni čarobnjak iz *Konana Varvarina*, sada je imao ime i zvao se Akiro, a Sara Daglas je izabrana da glumi zlu kraljicu Taramis. Jednu od ključnih uloga u filmu dobila je poznata pevačica, glumica i manekenka Grejs Džouns, tumačeći Zulu, amazonku čije je glavno oružje bio veoma dugački štap kojim je veoma vešto vrtlala i u filmu i van njega, što je uslovilo da mnogi dobiju pokoji udarac, uključujući i reditelja. Posle Švarcenegera i Grejs Džounsa, u film je ušla još jedna osoba takođe poznata više po svojim fizičkim predispozicijama i velikom uspehu u svetu sporta. Bio je to Vilt Čejmberlen, jedan od najboljih košarkaša u istoriji NBA lige. On je dobio ulogu Bombate, divovskog kapetana kraljevske garde i telohranitelja princeze Džene, koju je tumačila Olivija d'Abo. Malaka, Konanovog komičnog pomoćnika, glumio je Trejsi Volter, a Pet Rouč glumio je čak tri uloge: Tot-Amona, čoveka-gorilu i čudovišnog Dagota. Ferdi Mejn glumio je vođu crnih ratnika, a Džef Kori velikog vezira Šadizara. Odobreni budžet od 16,7 miliona dolara omogućio im je snimanje u Meksiku, koje je započeto u jesen 1983. i trajalo je devet i po nedelja.

I pored zadovoljavajućeg finansijskog uspeha, *Konan uništitelj* je ispaо lošiji od svog prethodnika. Sama filmska priča bila je toliko izmenjena u odnosu na priču Roja Tomasa i Gerija Konveja da su originalni scenario, *Conan: King of Thievs*, pretočili u grafički roman *Conan and the Horn of Azoth* (1990). Neke od likova su morali da zamene kako ne bi imali problema oko prava. Crtali su ga Majk Doherti i Toni Dezuniga. Ed Samer je pokušao naknadno da objasni neke propuste. Po njegovim rečima, ni sam Flajšer nije bio zadovoljan jer se od njega zahtevalo da film što više približi trenutnim zahtevima tržišta, a zatim je u poslednjem trenutku promenjen scenarista, pri čemu je vreme priprema za snimanje bilo veoma ograničeno. U svakom slučaju, i uz propuste, i ovaj film je uspeo da dočara bajkovito i milenijumima daleko Konanovo vreme.

– POZORIŠTE I TELEVIZIJA –

Popularnost koju su doneli filmovi o Konanu rezultovala je time da je fenomen Konana počeo da se širi i u drugim medijima. Tako je postojao pozorišni spektakl koji se odigravao u *Univerzalovom* studiju u Los Andelesu i trajao je od 1983. do 1993. Glumci su nosili spektakularne kostime, na sceni su se izvodili razni specijalni efekti, a vrhunac je bio pojavljivanje džinovske zmije koja je bljuvala vatru. Šou je trajao u proseku oko 15–20 minuta.

Na televiziji, Konan je bio zastupljen kroz TV serije i animirane filmove. Od 1997. do 1998. emitovala se TV serija s Ralfom Melerom (nemački glumac, takođe šampion u bodi-bildingu) u ulozi Konana. Snimana je u Meksiku. Serija nije zabeležila veliku gledanost pa je ukinuta posle prve sezone i 22 epizode, a najveća zanimljivost bila je pojavljivanje velikog broja relativno poznatih televizijskih i filmskih glumaca, od kojih je najpoznatiji bio živa legenda Holivuda Miki Runi, kao i pojavljivanje lika i glasa Ričarda Bartona u ulozi Kroma, iako je umro još 1984.

Početkom devedesetih desilo se ono što je izgledalo malo verovatno, zbog surovosti Konanovog sveta koji je obilovalo bitkama, pokoljima i ljudima sumnjivog morala. Konan je dospeo na televiziju u terminu rezervisanom za decu, subotom ujutru. Pojavila su se dva zasebna serijala Konanovih crtanih filmova. Prvi je bio *Conan the Adventurer* od 65 epizoda iz produkcijskih kuća *Džetleg i Sanbou* (započet 1992. i trajao je manje od godinu dana). Zatim je 1993. započeta nova serija *Conan and the Young Warriors* u CBS produkciji, koja je imala 13 epizoda. Poznati scenarista animiranih filmova Majkl Rivi prihvatio se ovog zadatka, međutim nije bio zadovoljan konceptom CBS-a, koji je tražio da pored Konana budu i tri deteta koja će mu biti neka vrsta pomoćnika. Posle samo 13 epizoda projekat je obustavljen. Pošto je bio prilično osrednji i nemaštovit, ostalo je da se čeka na neke druge animirane adaptacije Konana. Godine 2004. najavljena je adaptacija čuvene Hauardove priče *Crveni klinovi* (*Red Nails*), ali još uvek nije došlo do njene materijalizacije.

– IGRE I IGRAČKE –

Pored predstava, filmova i TV serija Konan je počeo da se probija i na drugim medijskim poljima. Jedno od njih bile su i RPG (Role Playing Game) igre. Pogurana filmovima, firma TSR jejms izdala je dva dodatka za čuvenu RPG igru *Dungeons and Dragons* koji su bili vezani za Konana, *Conan Unchained*, koju je kreirao Dejvid Kuk, i *Conan Against Darkness* Kena Ralstona. Neočekivani uspeh ovih dodataka uslovio je da TSR izda tri zasebne igre koje su se odnosile isključivo na Konana i njegov svet: *Conan Buccaneer* i *Conan The Mercenary* Kima Istlanda i *Conan Triumphant* Vilijema Karlsona. Takođe su izdate i tri knjige iz edicije *Endless Quest* za Konanov svet: *Conan the Undaunted* Džejmsa M. Vorda, *Conan the Prophecy* i *Conan the Outlaw* Rodžera E. Mura.

Firma Stiv Džekson jejms (SJG) osnovana je 1980, kad je fascinacija RPG-om bila na vrhuncu sa *Dungeons & Dragons*. Njen osnivač Stiv Džekson izumeo je GURPS (Generic Universal Role Playing System), vrstu sistema za igranje koja dozvoljava igračima da igraju u bilo kojem okruženju bez kreiranja novih pravila. Knjiga koja je prva namenjena Konanovom svetu bila je *GURPS Conan*, izdata 1986. Napisao ju je Kertis M. Skot, a uvod Lajon de Kamp, i predstavljala je priručnik kako primeniti GURPS pravila na bilo koju RPG igru koja obuhvata taj lik i okruženje. Takođe su izašle i dodatne knjige od mnoštva autora: *Conan: Beyond Thunder River* (1988), *Conan: Moon of Blood* (1989), *Conan: The Wyrmslayer* (1989) i *Conan and the Queen of the Black Coast* (1989).

Godine 2004. pojavila se i nova RPG igra koja koristi nov, popularni sistem d-20 (zasnovan na kockici sa 20 strana). S nazivom *Conan*, autora Ijana Steroka, pratiла ju je bogato ilustrovana knjiga od 352 strane izdavača Mongus pablišing, a samo nekoliko meseci kasnije izašla je i dopunjena verzija *Conan – Atlantean edition* sa ispravkama grešaka iz prve verzije. Mongus je izdao i brojni prateći materijal za ove igre.

Konan u igrama nije bio zastupljen samo u RPG igramama, na video-igre je stupio čak i ranije. Prva video-igra bila je *Conan: Hall of Volta*, koju je izdao Datasoft još 1984. za epl II i komodor 64 platforme. Za današnje standarde s primitivnom grafikom, i danas se ubraja u klasike tog žanra video-igara. Sledeću igru razvio je Sinerđistik softver ink. pod nazivom *Conan: The Cimmerian*, a izdao Virdžin interaktiv 1991. Iako scene borbi i mačevanja nisu bile visokokvalitetne, grafika je za to vreme bila vrhunska. Urađena je i za PC i amigu i predstavlja rane pokušaje RPG video-igara. Na samu priču u okviru igre više je uticao filmski svet Džona Milijusa nego književni Roberta Hauarda.

Usledile su: *Conan: The Mysteries of Time* (1991), urađena za nintendo NES platformu, koju je izdao Majndskojp, i *Conan* koju je uradio Koldron ltd. iz Bratislave 2004. godine, akciona avantura RPG za PC, iksboks, nintendo i soni plejstejšen 2 platforme, a imala je funkciju za internet igranje u nekoliko različitih borbenih arena.

Jednu od najšekivanijih igara o Konanu izdao je Fankom, stacioniran u Norveškoj, a kreirana je za više igrača on-lajn i zasnovana na konцепцији Roberta Hauarda. Smeštena je u vreme kad je Konan bio kralj Akvilonije, omogućavala je i pojedinačno i igranje za više igrača, a dobila je mnoge nagrade na raznim sajmovima video-igara. Izašla je 2006. pod nazivom *Age of Conan: Hyborian Adventures*. Još jednu vrednu pomenu, jednostavno nazvanu *Conan*, izdao je THQ/Nihilistik za iksboks 360 i plejstejšen platforme 2008. godine.

Što se tiče igračaka i figurica, prve s likom Konana pojatile su se sedamdesetih godina XX veka, a izbacila ih je firma Mego. Bio je to dodatak za razne Marvelove stripove o Konanu. Bile su visoke oko 20 centimetara, Konan je imao gustu crnu kosu i razne dodatke – mačeve, sekire itd... Drugu seriju izdali su 1979. i bile su nešto raznolikije. Imao je različite frizure, borbenu kacigui štit.

Narednu seriju od pet figurica izdala je firma Remko, poznata fabrika igračaka. Oni su imali kralja Konana, Konana ratnika i Tot-Amona. Figurice su bile bogatije opremljene. Tu su još bili Kradljivac dragulja (*Jewl Thief*) i Žderać duša (*The Devourer of Souls*).

Sledeću seriju izbacila je firma Hasbro tojs 1992. godine i predstavljena je kao prateća serija za crtane filmove *Conan the Adventurer*. Uključivala je devet likova i

d.va konja. Figurice su bile visoke 19 centimetara i seriju su činili Konan avanturista *Conan the Adventurer*, Konan ratnik (*Conan the Warrior*), Konan istraživač (*Conan the Explorer*) i Nindža Konan (*Ninja Conan*). Tu su bili i Grejwolf, Zula, Rat-Amon, Skulkur i Džasmin. Konji su se zvali *Thunder Battle Stalion* (pastuv Gromovita Bitka), koji je išao uz Konana, i *Demon Hunter Stallion* (pastuv Lovac na Demone), uz Rat-Amona. Hasbro igračke imale su i specijalan dodatak – figurice su imale nekoliko stepeni slobode kretanja, tzv. *pull string action*, i mogle su da pokreću ruke, noge i struk.

Onda je došlo do pauze i tek 2004. *Makfarlan toys* izbacuje do tada najdetaljnije, najpreciznije, najdinamičnije, jednom rečju najatraktivnije figure ikada napravljene. Prva serija je nazvana *Conan Series 1* i sastojala se i sastojala se od 6 figura visokih 15–18 centimetara, a činile su je: Konan Simerjanac, Konan nesavladivi, Skifel – poglavica Vana, Svadun – Skifelova čerka, Belit i Vatreni zmaj – Setov sin. Aprila 2005. izlazi i druga serija – *Conan Series 2: Hour of the Dragon*, inspirisana pričom *Zmajev čas* (*Hour of the Dragon*). Seriju su činili Konan ratnik, kralj Konan, general Palantides, robinja Zenobija, čarobnjak Ksaltotun i ljudozderska utvara iz kripte.

– ...I OPET FILM –

No i pored Konanovog probaja u raznim medijima tokom godina, sredinom devedesetih njegova popularnost je počela malo da opada. Strip-edicija *Divlji mač* je ugašena, a Konanova ponovna pojava na filmskom platnu nije bila na vidiku. Međutim, stvari počinju da se menjaju početkom XXI veka, kada *Dark horse* pokreće novu strip-seriju s Konanovim avanturama, sa osveženim pristupom i sjajnim crtačima i scenaristima. Samim tim polako je počela da se vraća i ideja za novi film. Do jedne realizacije umalo nije došlo 2002. godine, kad je Milius napisao scenario naslovljen *King Conan: Crown of Iron*. Kralja Konana je trebalo da glumi Švarceneger (koji je bio veoma zainteresovan), a čuvena braća Vačovski da produciraju Miliusov film za *Vorner bros*. Po scenariju je bilo predviđeno i pojavljivanje Konanovog sina. Ali sudbina je odvela Švarcenegera u političke vode i po postavljanju za guvernera Kalifornije, ostavlja Konana po strani, a samim tim i ceo projekat propada.

Vorner bros međutim nije odustajao. Boaz Jakin, reditelj i scenarista, angažovan je 2006. da pokrene projekat s mrtve tačke. Projekat je započet potpisivanjem ugovora između *Vorner brosa* i *Paradoks entertainmenta* 2002. godine, da bi 2007. godine prava na film u potpunosti prešla na *Paradoks*. Generalnom direktoru *Paradoksa* Fredriku Malmbergu dosadilo je čekanje, pa je odlučio da stvari ubrza. Mnoge filmske kuće su bile zainteresovane za projekat, uključujući i *Nju lajn sinema*, *Holivud geng* i *Milenijum films*. U avgustu 2007. *Milenijum films* postiže dogovor sa *Paradoksom* i dobija prava na film. Posle uspešne saradnje na filmu *Rambo*, *Nu imidž films*, *Milenijum* i *Lajonsgejt* obnavljaju saradnju i za novi film o Konanu. *Lajonsgejt* je određen kao distributer za teritoriju Severne Amerike. Odabrani su i scenaristi za film: Tomas Din Doneli i Džošua Openhajmer. Osnivači *Nu imidža* i *Milenijuma*, Lerner i Deni Dimbort, obezbedili su budžet za film od oko 100 miliona dolara.

Zatim su scenaristi Dirk Blekman i Hauard Makejn angažovani kako bi prepravili scenario i uskladili ga za oznaku R (dozvoljeno gledanje deci do 17 godina uz pratnju roditelja). Kao prva mogućnost za reditelja, novembra 2008. godine pojavljuje se Bret Ratner, ali usled zauzetosti na drugim projektima ta saradnja otpada. Na novog reditelja se čekalo nekoliko meseci, da bi se na kraju došlo do Markusa Nispela juna 2009. Scenarista Šon Hud angažovan je februara 2010. kako bi se scenario još preradio.

Prvi radni naslov, koji je određen u preprodrukciji, za film bio je *Konan (Conan)*, zatim je promenjen u *Konan 3D*, da bi na samom kraju bilo odlučeno da naslov bude isti kao i za film Džona Miliusa – *Konan Varvarin (Conan the Barbarian)*.

Otprilike u isto vreme krenulo se i sa odabirom glumaca. Tri imena za naslovnu ulogu su najčešće spominjana: Džeјson Momoa, Kelen Luc i Džared Paladecki. Izabran je Momoa, koji se u „varvarskoj“ ulozi dobro pokazao u TV seriji *Igra prestola* (*Game of Thrones*). Poput Švarcenegera, i Momoa je bio podvrgnut treningu kako bi što je moguće bolje baratao oružjem, ali i posebnom režimu ishrane kako bi nabacio više mišićne mase. Dečak Leo Hauard dobio je ulogu mladog Konana, koji se pojavljuje

u prvih petnaestak minuta filma. Uloga Konanovog oca je prvo ponuđena Mikiju Rorku, ali ju je on odbio u korist uloge u filmu *Besmrtnici* (*Immortals*). U martu 2010. ulogu prihvata Ron Perlman. Ulogu Konanovog prijatelja i velikog kušitskog ratnika Ukafe dobio je Bob Sap, s kojim se istorija biranja glumaca koji zapravo nisu glumci nastavila. Njegova slava se prevashodno vezivala za kik-boks, borilačke veštine i borbe u Japanu. Od ostalih glumaca pojavljuju se još Rejčel Nikols kao Tamara, kraljičina sluškinja, telohranitelj i prijateljica; Stiven Lang igra Kalaru Zimu, nemilosrdnog osvajača i ratnika koji je u potrazi za svojom kraljicom Ašerona; Rouz Makgauan pojavljuje se u ulozi Marik, Kalarove čerke koja je ujedno i čarobnica. Bilo je reči da će se u filmu pojaviti i Dolf Landgren, ali sve je ostalo na nivou spekulacije.

Snimanje je trebalo da počne u proleće 2008. u Bugarskoj, ali pojavljuje se mogućnost da se lokacija snimanja promeni i preseli u Južnu Afriku. Ipak, na kraju je odlučeno da to bude Bugarska. Snimanje je počelo 15. marta 2010. i trajalo je oko tri meseca. U postprodukciji je urađena i 3D verzija za bioskope. Premijera novog *Konana Varvarina* održana je 17. avgusta 2011. u Francuskoj, Belgiji, na Islandu i Filipinima. Dok je u SAD premijera bila 19. avgusta. Do kraja godine film je širom sveta zaradio 48,8 miliona dolara, što je predstavljalo potpuni krah na bioskopskim blagajnama s obzirom na to da su ukupni producijski troškovi bili oko 90 miliona dolara.

Za razliku od svojih prethodnika *Konan Varvarin* (1982) i *Konan uništitelj* (1984), film je doživeo finansijski kolaps, a na polju kritike veoma loše ocene.

Ali i pored nekog periodičnog zastoja na polju popularnosti, ili stripske/filmske/književne nedostojne adaptacije Huardovog junaka iz hiborijanskog doba, Konan i dalje ostaje ustoličen kao jedna od najvećih ikona pop-kulture XX i XXI veka. Knjige se štampaju i doštampavaju, stripovi se crtaju, a filmovi gledaju i snimaju. Pišu se knjige enciklopedijskog karaktera koje nam približavaju Konanov svet (poput *Conan – The Ultimate Guide to the World's Most Savage Barbarian* u izdanju DK publišinga 2006), ali i fenomenološke studije (*Conan the Phenomenon* u izdanju Dark horsa 2007) koje nam taj svet i njegov uticaj na današnju kulturu objašnjavaju.

A gde onda leži tajna Konanovog opstanka, gde se krije snaga jednog „divljaka“ koji vitla mačevima i sekirom krčeći sopstveni put u vremenu kojim vladaju digitalna tehnologija i njeni dehumanizovani uticaji? Možda je odgovor ipak jednostavan. I pored toga što je varvarin, Konana to nikada nije sprečilo da bude – čovek. Pa makar to bio u drugoj dimenziji naše stvarnosti, koju zovemo mašta.

Vladimir Ćuk

CC 02929

The SAVAGE SWORD of **CONAN**™ THE BARBARIAN

ALL-NEW!
**DEATH--BEYOND
THE BLACK RIVER**

EXTRA—
AND NEW! **SOLOMON KANE VS. DRACULA**

KONAN

DIVLJI MAČ SIMERIJE

S one strane Crne reke

TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džon Bjusema i Toni Dezuniga

S ONE STRANE CRNE REKE

ADAPTACIJA PRIČE ROBERTA E. HAUARDA, KONANOVOG TVORCA

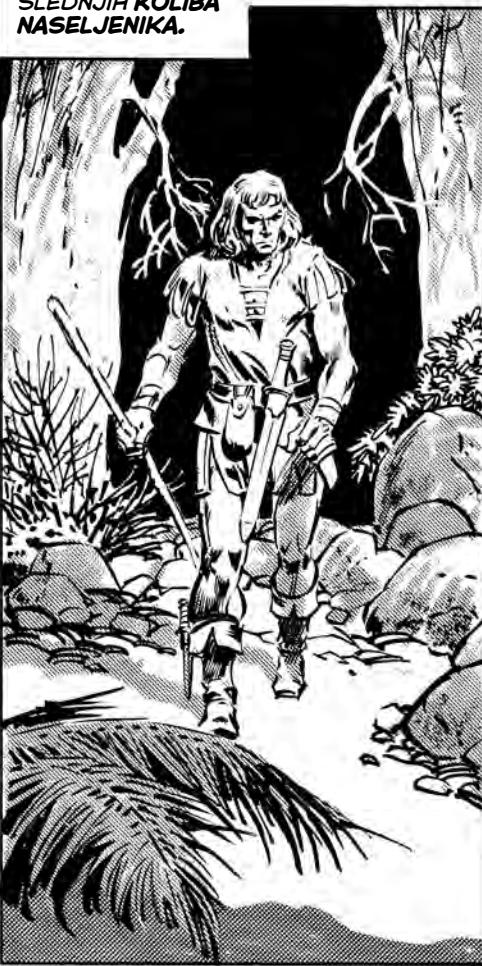
TEKST: ROJ TOMAS

CRTEŽ: DŽON BJUSEMA I TONI DEZUNIGA

MUK NA ŠUMSKOJ STAZI BEŠE TAKO ISKONSKI DA JE ČAK I BAT MEKIH ČIZAMA DELOVAO ZAGLUŠUJUĆE MLADOM NAMERNIKU TAMNOPLAVE KOSE...

Nije on ni tako **BEZBRIŽAN** kako se čini dok se probija nepreglednim zelenilom, miljama udaljen od poslednjih koliba naseđenika.

Bez obzira na sve, ipak to beše **INSTINKT**, pre negoli njegova čula, što ga je nagnalo da se naglo zaustavi u koraku.

TIŠINA DELUJE... TAKO SVEOBUVATNO.

NENADANO, NEGDE IZA BEDEMA OD LIŠĆA, ODJEKNUTEŠKI UDRAC SEKIRE...

A DOK SE GUSTIŠ PRED NJIM JOŠ UVEK DIVLJE POVIJA, IZ NJEGA SILOVITO PIJUKNU STRELA...

NAMERNIK POGLEDOM PRATI NJEN LET ČAK I DOK SE OČAJNIČKI BACA U ZAKLON.

TADA, SKUPIVŠI SE IZA ŠIROKOG DEBLA, VIDI KAKO SE GRANJE ONOG ZANJIHANOG GRMLJA NAGLO RASTVARA...

JUTROS SAM UŠAO
U TRAG **OVOM** PIKTU
TRI MILJE JUŽNije OD
TVRĐAVE. OTAD SAM
GA SLEDIO.

PRIMAKAO SAM MU
SE U TRENU DOK TE JE
UZIMAO NA **NIŠAN**... DA
NE BEŠE TAKO, JEDAN
BI BELOPUTI **NEZNANAC**
OTPERJAO U PAKLENE
DUBINE.

ALI MALO
SAM MU
POREMETIO
GAĐANJE.

HOĆEŠ DA KAŽEŠ... USPELO
TI JE DA SE PRIKRADES
PIKTU?

NISAM NIKAD
ČUO DA JE TO NE-
KOM **CIVILIZOVANOM**
ČOVEKU POŠLO ZA
RUKOM... ČAK NI
OVDE U **KONA-
DŽOHARI**.

NE UZDAJ
SE PREVIŠE U
MOJU CIVILI-
ZOVANOST.

NISAM TI JA
AKVILONIJSKI
VOJNIK.

MOŽDA PRIMAM PLATU I
OBROKE **OFICIRA**, ALI MOJE
SE DUŽNOSTI OBAVLJAJU
OVDE, PO ŠUMAMA.

VALANUS
ZNA DA SAM
KORISNIJU U
KRSTARENJI-
MA DUŽ **REKE**
NEGOLI SPU-
TAN IZA ZIDINA
TVRĐAVE
TASELAN.

A KAKVA JE
TVOJA PRIČA,
DEČKO?

ZA POČE-
TAK, **NISAM**
DEČKO!

SVI **NJBOLJI** TERENI PORED
REKE GROMOVNICE VEĆ SU ZA-
UZETI... A U **OVOM** PREDELU SE NA-
LAZIŠ PREBLIZU **CRNOJ RECI**.

NISAM JOŠ **OD-
LUČIO** DA LI DA SE
PRIJAVIM U SLUŽBU
U **TVRĐAVI** ILI DA SE
NASELIM OVDE.

A NE MOGU
REĆI NI DA IH
KRIVIM ZBOG
TOGA. OVO JE,
U STVARI, **PIKT-
SKA** ZEMLJA.

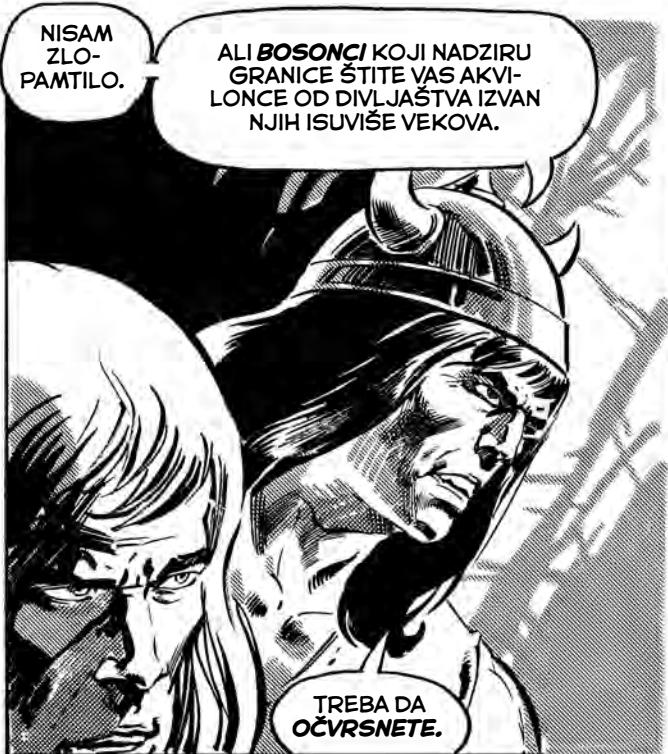
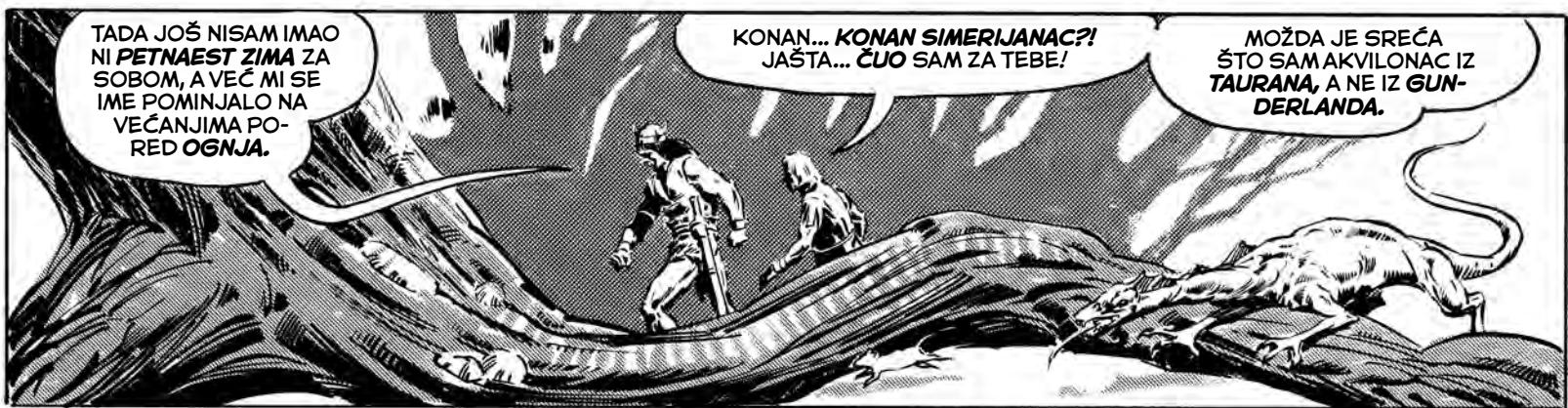
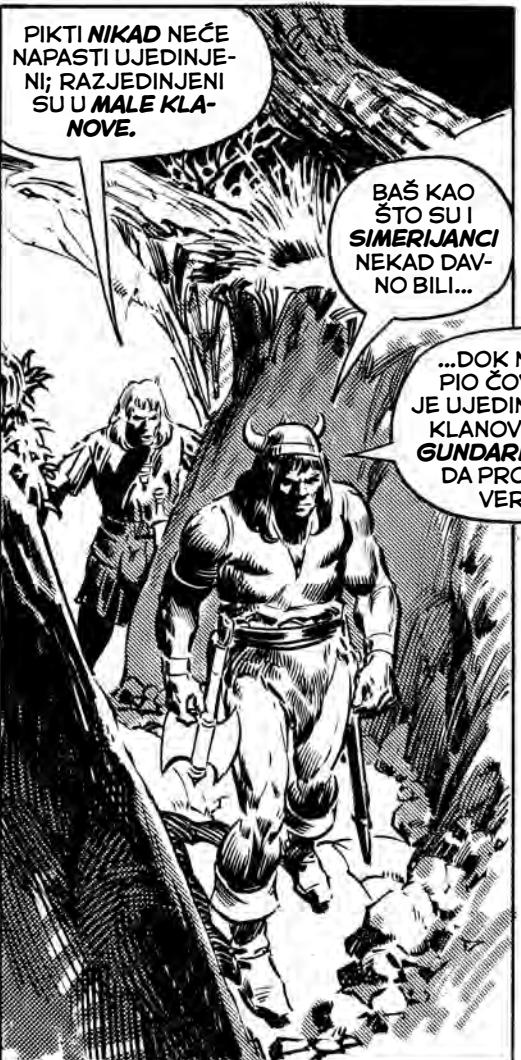
JEDNOG ĆE
DANA POKU-
ŠATI DA OTE-
RAJU **SVE** VAS
AKVILONCE
IZ **KONADŽO-
HARE**.

NEOBIČNO JE ČUTI TAKVE
REČI OD ČOVEKA U
SLUŽBI UPRAVNIKA
KONADŽOHARE!

NE MARIM JA ZA TO; SVOJ MAČ IZNAJ-
MLJUJEM **NAJBOLJEM** PONUĐAČU.

NISAM, A NIKAD I NEĆU **SEJATI**
ŽITO, SVE DOK BUDU DRUGE
LETINE DA SE POŽNJE
MAČEM.

A BIĆE IH, JER TVOJ IMBECILNI
KRALJ NEMA NAMERE DA POŠALJE **DOVOLJ-
NO** VOJNIKA **NASELJENICIMA** U ZAŠTITU.

UZ ŽARKU KLETVU, KONAN HITA PUTEM KOJIM
SU MALOČAS PROŠLI...

...A AKVILONAC
SMETENO PO-
SRĆE ZA NJIM,
STEŽUĆI MAČ U
RUCI.

NEKOLIKO TRENUTAKA KASNIJE
GOTOV JE NALETEO NA SIMERIJANCA
KAD POTONJI NAGLO ZA-
STADE...

MITRO
BLAŽENI!

NEŠTO SE KREĆE KROZ ŠIPRAŽE S DRUGE
STRANE... NEŠTO ŠTO POPUT GUJE KLIZA DA
NIJE GUJA...

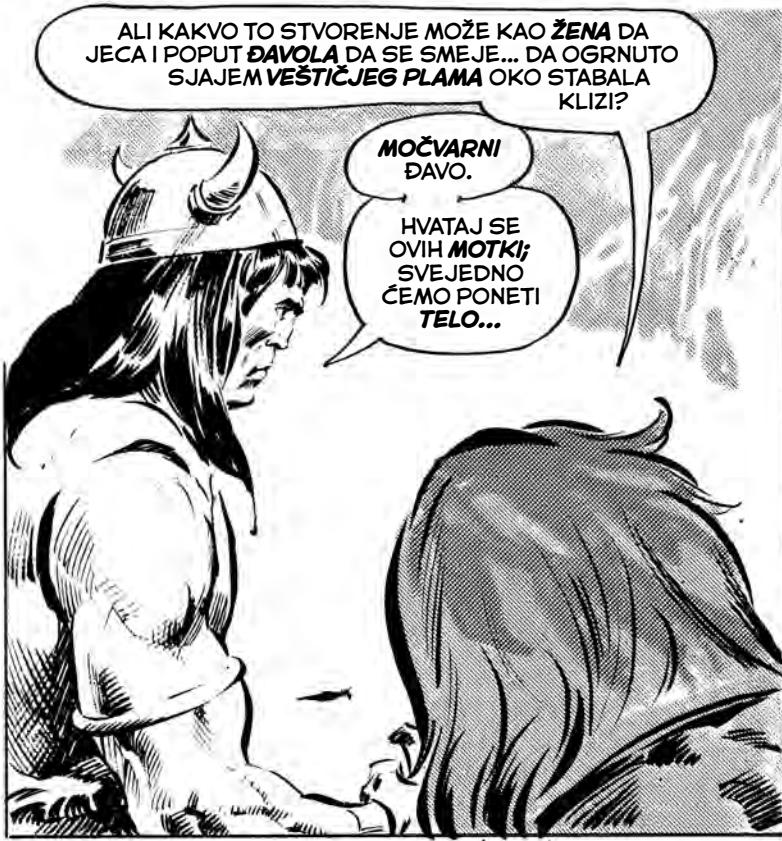
...NEŠTO ŠTO SVETLUCA POPUT TITRAJA SLA-
BAŠNOG PLAVIČASTOG PLAMENA... A OPET,
IAKO VIŠE JE OD ĆOVEKA, KONTURE MU SE
NE DAJU RAZAZNATI.

NA TRENU, UZ STARA VARVARSKA
PRAZNOVERJA KOJA MU PRE-
PLAVLJUJU NUTRINU, KONAN
NEPOMIČNO STOJI.

ALI STVORENJE NASTAVLJA DA KLIZI, NE MENJAJUĆI PRA-
VAC... KAO DA JE OTELOVЉENJE PLAVIČASTOG OGNJA
KOJI SE MRAČNOM ŠUMOM PROBIJA BEZ NEKOG RAZLO-
GA I CILJA.

ČAROBNIJAK IZ GVAVELE

TVRĐAVA TASELAN UZDIŽE SE NA ISTOČNOJ OBALI CRNE REKE, ČIJE JOJ UŠĆE DODIRUJE PALISADU.

OVDE CIVILIZACIJA PRESTAJE, JER U GUSTOJ ŠUMI S ONE STRANE REKE PRIMITIVNO JOŠ UVEK CARUJE DUBOKIM ZELENIM SENAMA.

NI MEĐU TAMOŠNIM TAMNOPUTIM LJUDIMA NIJE UTONULA U ZABORAV SPOZNJA DA JE ZEMLJA KOJU KONADŽAHAROM ZOVU NEKOĆ BILA NJIHова...

KO TO IDE?

OTVARAJ KAPIJU,
VRAG DA TE NOSI!

NE VIDIŠ
LI DA SAM
TO JA...
KONAN?

ČINI SE DA SE SVAKI TRENIŠEKIVANJA PROTEŽE DO BESKRAJA, DOK BALTUS UMIŠLJA DA VIDI BILO LICE PIKTA BILO DEMONA IZA SVAKOG STABLA IZA NJIH...

TADA, DOK SE VRATA RASTVRAJU KA UNUTRAŠNOSTI...

TO JE VEĆ BOLJE!
ČASTI MI MOJE, NE-HAJNOST VOJNIKA
MI UVEK DIGNE ZIVAC!

U ŠTA STE SE VI, TELCI,
ZABULJILI?

NIKAD NISTE VIDELI OBE-ZGLAVLJENO TRUPLO?

JAŠTA,
I STA S TIME?

GALAS, OVAJ OVDE, DUGUJE MI PET LUNA.

REKOH MU DA JE TIBERIJA ČUO ZOV ŠENUTOSTI KAD JE IZJAHAO S ONIM STAKLASTIM POGLEDOM.

KLADIO SAM SE DA SE NEĆE VRATITI S GLAVOM NA RAME-NIMA... I DOBIO.

KROM NEKA ME NOSI...

A UPRAVNIK GRA-
NIČNE PREDSTRAŽE I MORA BITI VI-
ĐENA OSOBA.

POČEO SAM DA SE BRINEM DA SU I TEBI PIKTI NAJZAD DOSKOČILI.

KAD BUDU DIMILI MOJU GLAVU,
VALANUSE, CELA ĆE REKA ZNATI ZATO...

ČUĆE SE VAPAJI PIKTSKIH ŽENA KOJE OPLAKUJU SVOJE POGINULE SVE TAMO DO VELITRIJUMA.

KAKO MI SAN NIJE DOLAZIO NA OCJI, POŠAO SAM U IZVIĐANJE.

BUBNJANJE ME JE NEPREKIDNO PRA-TILO PREKO REKE.

NAŠLI SMO TIBERIJIU... UBINEOG NA NEKOM PUTELJKU... POPUT DRUGIH.

ŠTA...?

SIŠAO JE S UMA - POHRLO U ŠUMU DA IZGUBI SVOJU LUDU GLAVU, KAO I ČETVORICA PRE NJEGA.

BIO JE TO NEKAKAV MOČVARNI DEMON, NA TREM SMO GA OPAZILI.

VREBAČI U ČAMI

CRNA REKA TEK NEZNANA JE TRAČICA MEĐU ZIDINAMA OD EBANOVINE.

VESLA KOJA GURAJU DUGI ČAMAC ŠTO SE POD GUSTIM VELOM SENKE ŠUNJA ISTOČNOM OBALOM URANJAJU U VODU JEDNAKO BEŠUMNO KAO DA JE SEĆE ČAPLJIN KLJUN.

BALTUS ZNA DA ČAK NI KONANOVE OŠTRE OČI NE MOGU RAZAZNATI NIŠTA DALJE OD PUKIH NEKOLIKO STOPA PRED NJIMA.

SIMERIJANCA PUTEM NAVODI INSTINKT... KAO I TEMELJNO POZNAVANJE REKE.

MЛАДИ TAURANAC PREBIRE PO KONANOVOM PLANU KOJI JE NJEMU I LOVCIMA ODABRANIM DA УЧЕСТВУЈУ ИЗЛОЖЕН ЈОШ ТАМО У TVРДАВИ TASELAN:

„SPUSTIĆEMO SE REKOM DO МЕСТА PODNO SELA GVAVELE, ГДЕ БОРАВИ ТАЈ СТАРИ ВЕШЋИЈИ ДАВО... И ПРИКРАСТИ МУ СЕ КРОЗ ШУМУ.“

TADA JE СВЕТО ZVUČALO JEDNOSTAVNIJE.

OSVRĆУСИ СЕ ОКО СЕБЕ, BALTUS NE USPEVA DA ВIDI СВОЈЕ SAPUTNIKE IOLE JASNIJE NEGО ШТО МОŽE VIDETI KONANA...

...ALI SEĆА SE NJIHОВОГ IZGLEDA DOK SU KRIŠOM NAPUŠTALI UTВРДЕНИ PROSTOR...

NOVI JE TO SOJ ШТО NIČE NA SUROVOM RUBУ GRA-NICE... AKVILONCI, REKLO BI SE, A OPET TAKO POSEBAN SVET.

NEKA VRSTA DIVLJAKA...

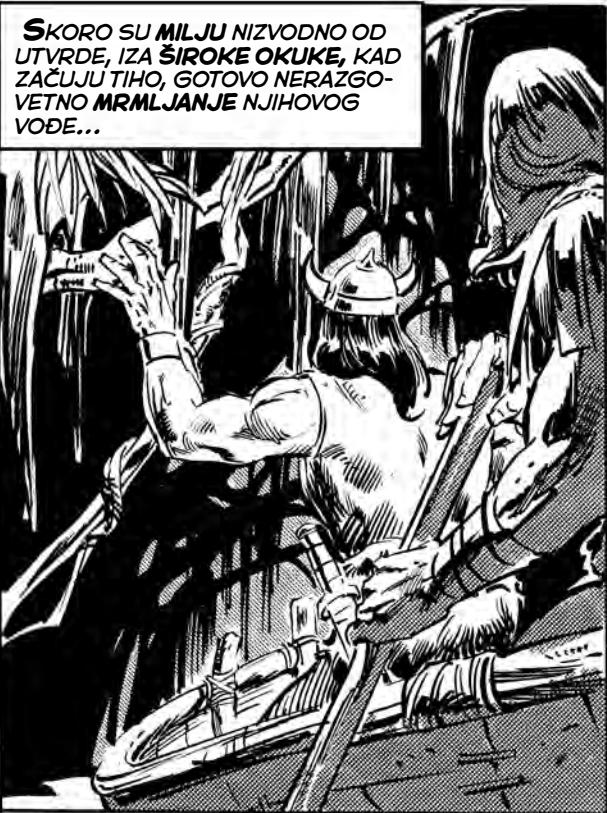
...ALI JOШ UVEK IZDANI CIvilizacije, KOJI SU PРИБЕГЛИ POLUVARVARIZMU...

...DOK JE SIMERIJANAC, SKROZ НА ЧЕЛУ, VARVARIN ИZ HILJA-DA GENERACIJA VARVARA.

ОНИ SU OVLADALI PRIKRADANJEM I INIM VЕШТИНАМА; VARVARI-NU JE TO UROДENO.

BALTUS SE SVIMA NJIMA DIVI... NE LISEN TRUNKE PONOSA ШТО JE I SAM PRIHVACEN KAO DEO TE SKUPINE.

**SKORO SU MILJU NIZVODNO OD
UTVRDE, IZA ŠIROKE OKUKE, KAD
ZAČUJU TIHO, GOTOVО NERAZGO-
VETНО MRMLJANJE NJIHOVOG
VOĐE...**

**...I OKRENUŠE
ČAMCE DA KLIZNU
KA SUPROTNJOJ
OBALI.**

**SVETLOST SE ZVEZDA JEDVA NAZIRE I NEMA TOGA KO BI
IH MOGAO VIDETI KAKO PRELAZE REKU.**

**NEČUJNO POPUT
PANTERA, KONAN
KLIZNE NIZ BOK
ČAMCA DA NESTANE U
GRMLJU...**

**...JEDNAKO TAKO NEČUJNO,
DEVETORO LJUDI GA SLEDI.**

BALTUS SE PRIPREMA... ZA ČEKANJE.

**NI REČ NIJE RAZME-
NJENA IZMEĐU NJEGA
I ČOVEKA OSTAVLJE-
NOG S NJIM.**

BAŠ KAO ŠTO NI ZVUKA NEMA IZ MRAČNE ŠUME.

NEGDE U BLIZINI ZAČU SE ZVUK... KAO DA JE VELIKA RIBA NA TREN ISKOČILA IZ VODE.

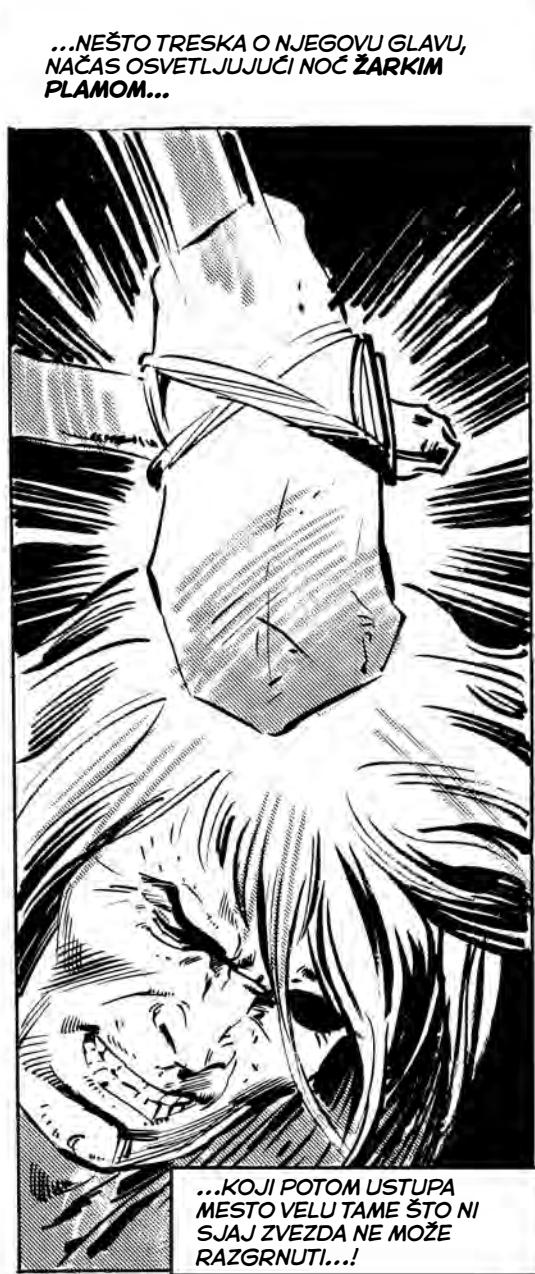
LAGANO SE LJULJAJUĆI, KRMA MU SE UDALJAVA OD OBALE, KAO DA JE LOVAC IZ ČAMCA ISPUSTIO KOREN ZA KOJI SE DRŽAO.

NA NJEGOVO ZAPREPAŠĆENJE, ČOVEK SE RUŠI NA NAJBLAŽI DODIR...

ZVERI ZOGARA SAGA

BLESAK PLAME-
NOVA IZNOVA SE
JAVLJA BALTUSU
DOK SE POSTEPE-
NO VRAĆA SVESTI...

A TAD SU SEĆANJA
I SPOZNAJA
POHRLILI:

G-GDE...?

PIKT!

JOŠ DOK MU SE S USANA OTIMA KRIK, VIDI DA SE NA NEKIM RATNICIMA UOČAVAJU SASUŠENE MRLJE KRVI NA TAMNOPUTOJ KOŽI.

VODILA SE BITKA...
NEDAVNA I NEMILO-
SRDNA.

VAN KRUGA RATNIKA ŽENE
DIVLJEG ŽARA U OĆIMA BRINU
O VATRI KOJA JE TOLIKA DA
NE MOŽE ZADRŽATI POGLED
U TOM PRVCU...

A DOK GA SKREĆE OD NJE, JEDVA
USPEVA DA SUZBIJE NENADANI KRIK
UŽASA...

...ZBOG OMANJE OGAVNE
PIRAMIDE KOJA MU SE
UKAZALA.

GLAVE STAKLASTIH
POGLEDA LJUDI KOJI
SU SLEDILI KONANA U
ŠUMU!

NE MOŽE TVRDITI DA
LI JE I SIMERIJANČEVA
GLAVA MEĐU NJIMA!

TADA, JEDNAKO NAGLO, POSTAJE SVESTAN DA JE
JOŠ NEKO VEZAN POKRAJ NJEGA...

ZNAČI... I TEBE SU
ŠČEPALI....!

JAŠTA...

PRIKRALI SU SE
VODOM, A ONOG
DRUGOG MOMKA
PREKLALI.

MITRE MI, KAKO SE
ISTA MOŽE TAKO NE-
ČUJNO KRETATI?

ONI SU
DAVOLI,
ETO
KAKO!

...DOK SE KROZ NJENA VRATA PLESNIM
POKRETIMA POMALJA NEOBIČNA POJAVA.

I NE MORA NI DA
PITA - BALTUS ZNA
DA JE TO ZOGAR
SAG.

GROTESKNIM POKRETI-
MA I SKOKOVIMA ZALAZI
U KRUG RATNIKA DA NA-
STAVI PLES PRED SVOJIM
VEZANIM I NEMIM ZARO-
BLJENICIMA...

TADA, NEOČEKIVANO, UKRUTI
SE POPUT KIPA.

I RATNICI NJEMU ZA LEDIMA,
ŠTO SU SE VUČJIM KRICIMA
OGLAŠAVALI, TAKODE UTONU-
ŠE U MUK.

BALTUSU DELUJE DA PIKT POSTAJE
SVE VEĆI... DA SE
NADVIJA NAD
NJIME, IAKO JE,
U STVARI, MA-
NJI OD NJEGA.

ŠAMAN STADE SAD NEŠTO DA
MRMLJA... GRUBA JE TO GRLENA
INTONACIJA, A IPAK LIČI NA SIKTA-
NJE KOBRE.

MLADI SE AKVILONAC S MUKOM OTRE-
SAO TE ILUZIJE.

ISTURA SVOJ DUGI
VRAT PREMA RANJENOM
LOVCU NA DRUGOM
STUBU...

...I BIVA NAGRAĐEN ZBOG ODVAŽNOSTI DA SE PRIMAKNE TAKO BLIZU!

UZ NELJUDSKI KRIK, ZOGAR SAG SE GRČEĆI VINE U VAZDUH...

TADA SE TRKOM VRAČAJU
U KRUG.

ON SE RAZDVAJA ULEVO I UDESNO, U BEZUMNOJ
ŽURBI...

...A BALTUSU NE
PROMIČU NI ŽENE
KOJE SVOJU NAGU
DECU TERAJU U
KOLIBE.

PROSTRAN PRILAZ
SAD JE SLOBODAN
SVE DO KAPIJE, IZA
KOJE SE OCRTAVA
CRNA ĐUNGLA.

NAPETI MUK
VLADA DOK SE ZO-
GAR SAG OKREĆE
PREMA ŠUMI...

...DA SE
OGLASI ČUDNIM
NELJUDSKIM
KRIKOM, PA-
RAJUĆI NOĆNU
TAMU.

NEGDE DUBOKO U MRAČNOJ ŠUMI JOŠ MU
PRODORNIJI KRIK UVRAČA...

...KRIK KOJI NIJE
MOGAO POTEĆI
IZ LJUDSKOG
GRLA!

LOVAC DO BALTUSA
UPLAŠENO JEZIKOM
DOTIČE USNE...
SELU JE ZASTAO
DAH.

ZOGAR SAG STOJI PO-
PUT KIPA, TEK SE PERA
NA NJEMU JEDVA PRI-
METNO MIĆU.

A ONDA,
IZNENADA...

...KAPIJA NIJE VIŠE PRAZNA!

BALTUS OSEĆA KAKO
MU SE KRATKA KOSA
MIMO NJEGOVE VOLJE
KOSTREŠI NA GLAVI.

VEĆ PROLAZI PORED OGAVNE HRPICE LJUDSKIH GLAVA.

SAMO MU ŽIVA LOV-
NA BUDI INTERES...

STVORENJE KOJE
STOJI TAMO KAO
DA JE ISTUPLIO IZ
KOŠMARNE
LEGENDE!

A KAD JE ŠAMAN
PRST UPERIO
PREMA RANJENOM
LOVCU...

NEMA TOG HIBORIJANSKOG LOVCA KOJI SE VEKOVIMA UNAZAD
MORAO SUOČITI S OVOM SABLJASTOZUBOM BEŠTIJOM.

PA OPET, ZASTAJE PRED
ZOGAROM SAGOM KAO
ŠTO BI PAS ZASTAO PRED
GOSPODAROM...

...KREĆE PREMA
NJEMU, SPRE-
MINA NA SKOK,
NIZ RALJE JOJ
SE CEDE OBILNE
BALE...!

TADA ŠAMAN IZNENADA
KRIKNE...

...A ČUDOVIŠTE
SE BACI!

BALTUS NIJE MOGAO NI DA ZAMISLI TAKAV SKOK... TAKAV
NALET SILE RAZARANJA UTEOVLJENE U TOJ DŽINOVSKOJ
MASI ČELIČNIH MIŠICA I PARAJUĆIH KANDŽI.

LOVCU NIJE
OSTALO VREMENA
NI DA VRISNE.

KAD MU SE VELIKA
MAČKA SVOM TEŽINOM
BACI NA PRSA, SAM STUB
PUCA I SLAMA SE U
TEMELJU...

A ONA NASTAVLJA
PREMA KAPIJI DE-
LOM VUKUĆI, DELOM
NOSECI OGAVNE
GRIMIZNE
OSTATKE...

...KOJI SU TEK
OVLAŠ ODAVALI
DA JE TO NE-
KAD BILO NEŠTO
LJUDSKO.

**HLADAN ZNOJ OBLJE BALTUSA DOK SE
UZALUD UPIRE DA PREKINE
SPONE.**

**OSEĆA DA GA POGLEDI PIKTA NE NAPUŠTAJU... STOTINE GLADNIH, NEMILOSRDNIH
OČIJU KOJ E SE NE ČINE NIŠTA VIŠE LJUDSKIM OD ONIH U ČUDOVISTA IZ UNUTRA-
ŠNJOSTI DŽUNGLE.**

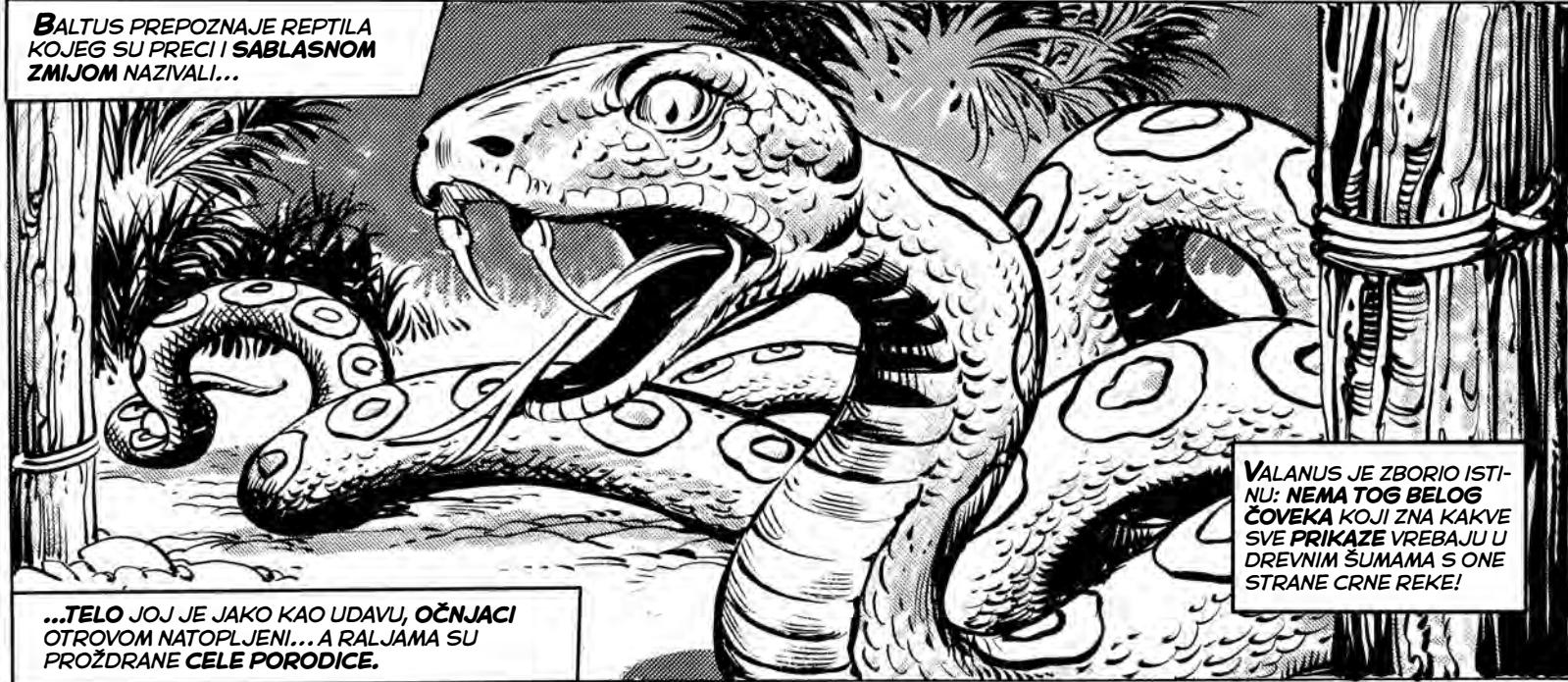

**OVOG PUTA ODGOVOR
JE IZOSTAO... NI DAH SE
ČUO NIJE.**

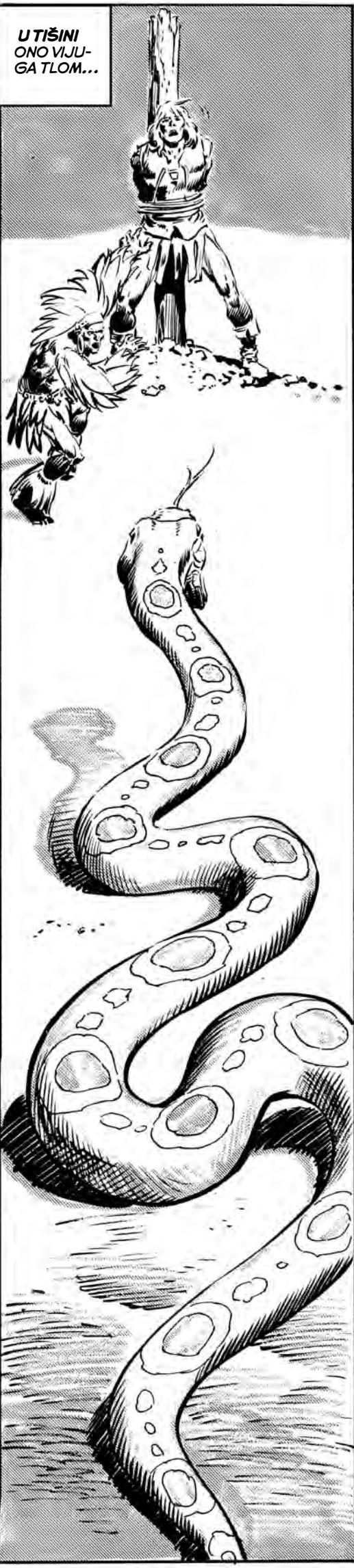
A ONDA JE USLE-
DILO SILNO SIKTA-
NJE VAN KAPIJE...
GRUBO ŠUŠTANJE
OD KOJEG BALTUSU
HLADNI TRNCI PRO-
LAZE KOSTIMA...

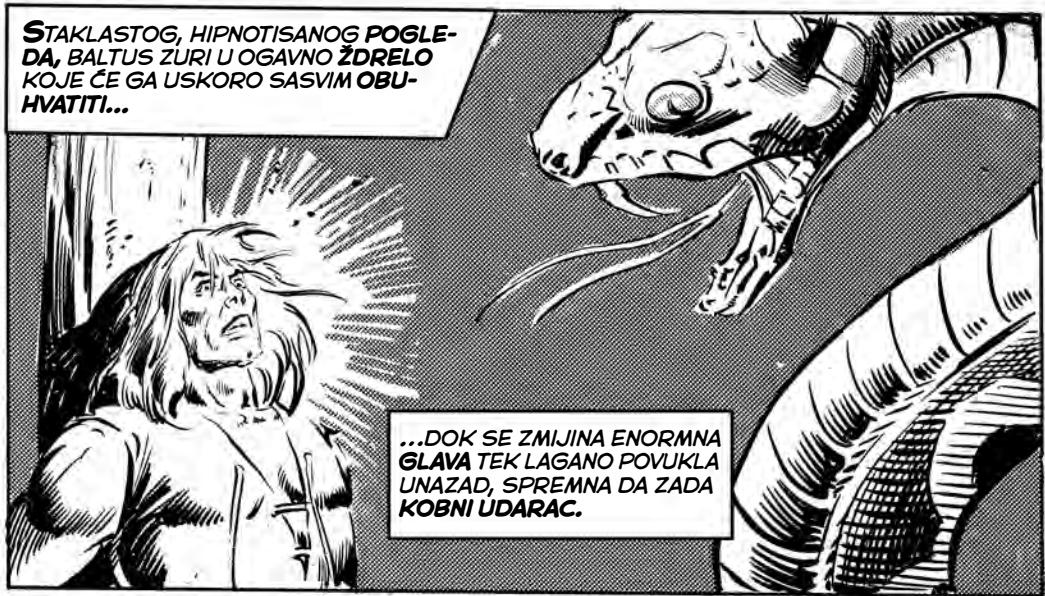
**BALTUS PREPOZNaje REPTILA
KOJEG SU PRECI I SABLASNOM
ZMIJOM NAZIVALI...**

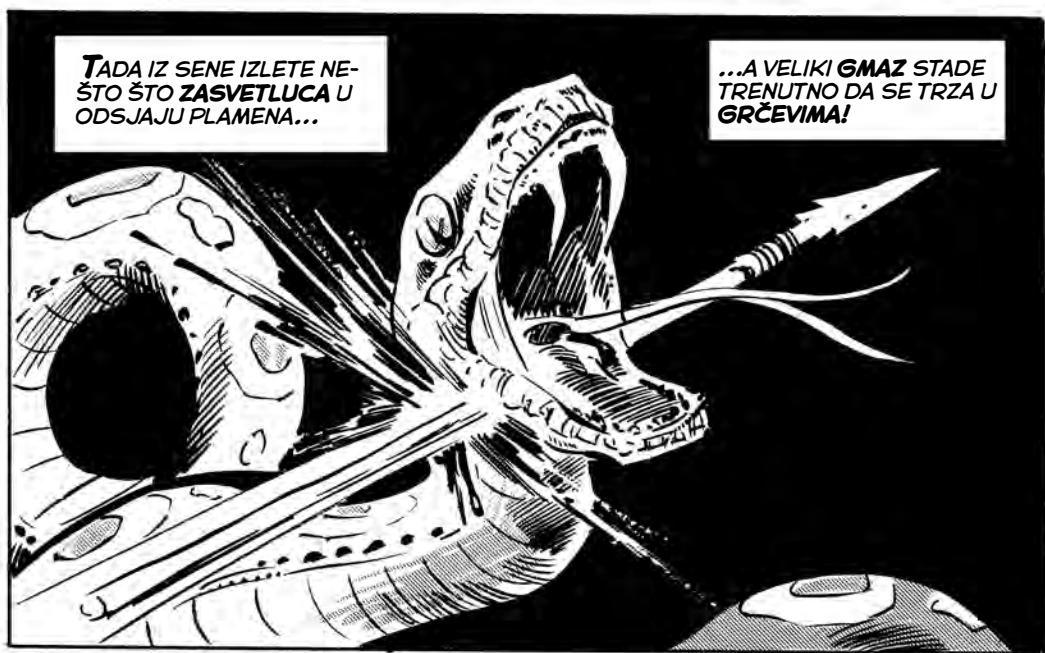
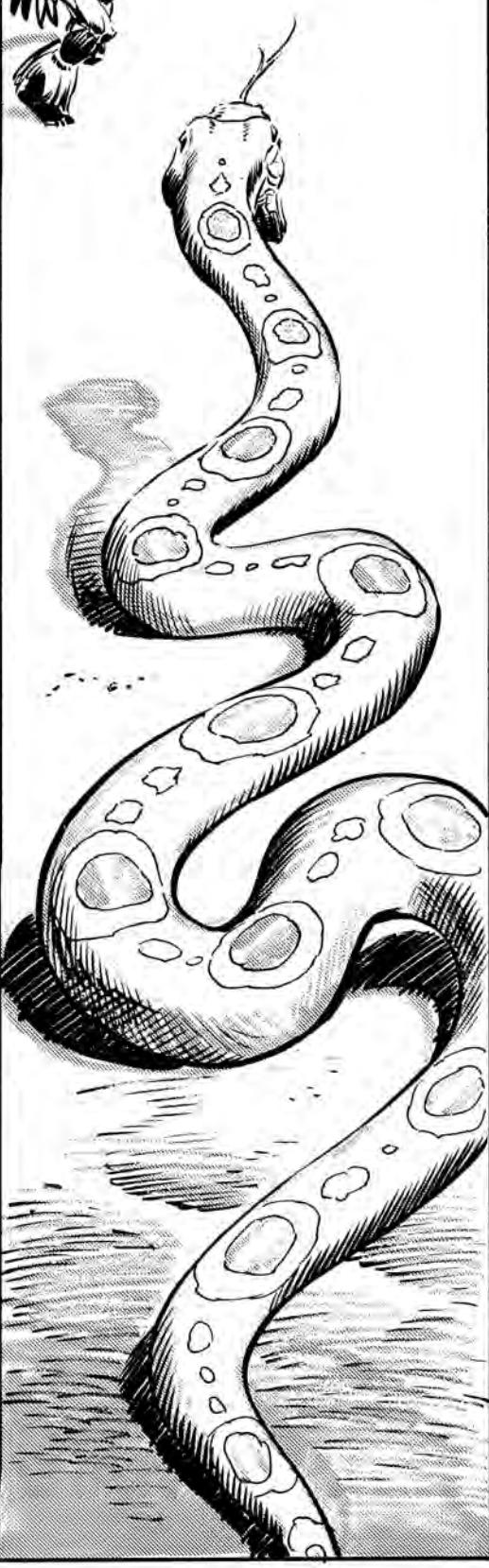
UTIŠINI
ONO VIJU-
GAT LOM...

STAKLASTOG, HIPNOTISANOG POGLE-
DA, BALTUS ZURI U OGAVNO ŽDRELO
KOJE ĆE GA USKORO SASVIM OB-
HVATITI...

...DOK SE ZMIJINA ENORMNA
GLAVA TEK LAGANO POVUKLA
UNAZAD, SPREMNA DA ZADA
KOBNI UDARAC.

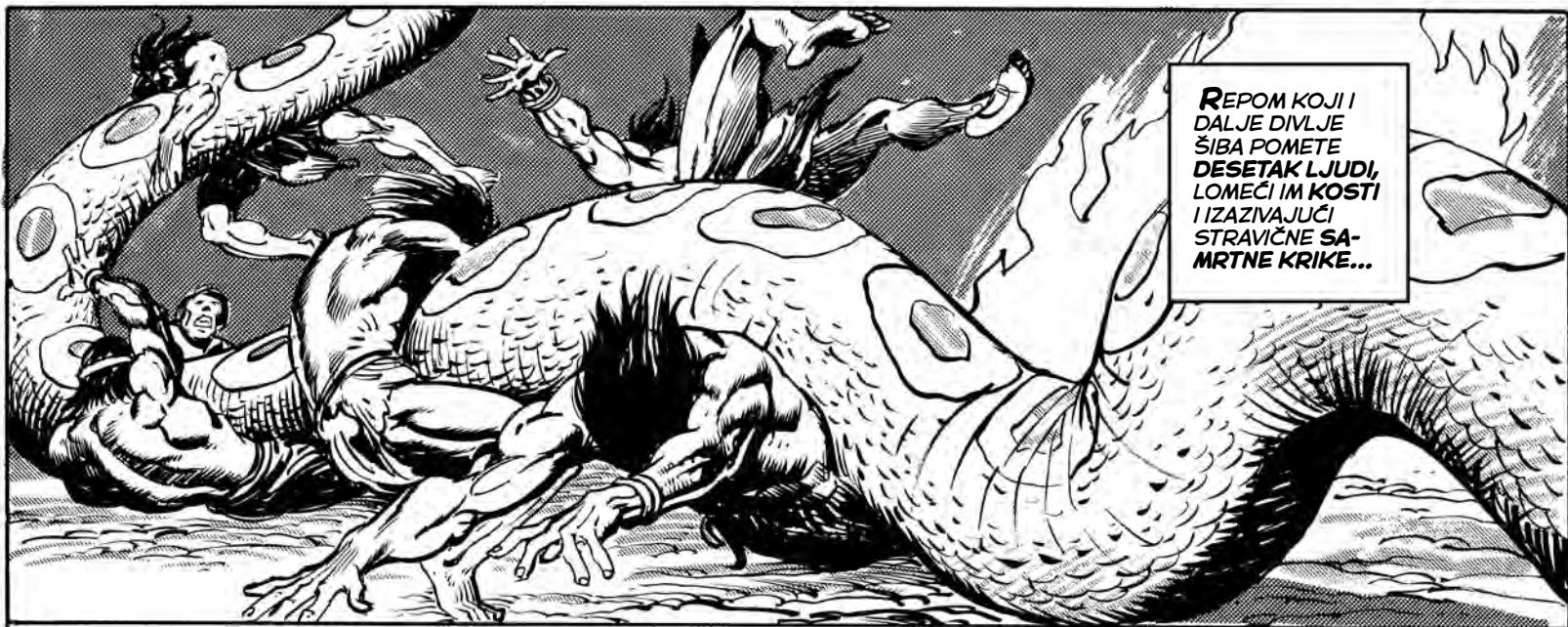
TADA IZ SENE IZLETE NE-
ŠTO ŠTO ZASVETLUCA U
ODSJAJU PLAMENA...

...A VELIKI GMAZ STADE
TRENUTNO DA SE TRZA U
GRČEVIMA!

STRAVIČNO
SE SVIJAJUĆI /
VALJAJUĆI...

...IZBEZUMLJENI SE
STVOR OTKOTRLJA
PRAVO U KRUG LJUDI
KOJI BEŽE PRED NJE-
GOVIM SNAŽNIM
TRZAJIMA...!

KAO ČUDOM... NAŠAO SE SLOBODAN!

IDEMO,
SINKO...

...PRE NEGO ŠTO NAD-
VLADAJU PANIKU!

KONANE!
ONDA... TO SI
BIO TI...

...I ZA
MNOM!

A ŠTA SI
MISLIO?

EVO!
DRŽI
OVO...

BEZ OKLEVANJA,
SIMERJANAC HITA
PREMA KOLIBI IZ KOJE
SE RANIJE POJAVIO
ZOGAR SAG.

U NJEOJ, SLABAŠNO OSVETLJENOJ PLAMENOM SPOLJA, BALTUS
OPAZI PET POREĐANIH LJUDSKIH GLAVA...

...A CRTE LICA
POSLEDNJE DOBAVLJE-
NE MUČNO SUZNANE:

TIBERIJA!

KONANE... ČE-
KAJ! KAKAV JE
TO MRAČNI IDOL
TAMO PREKO...
TAKO NALIK ZVE-
RI, ALI TAKOĐE I
ČOVEKU?

MITRO BLAŽENI!
ONO... KREĆE
SE!

STRAVIČNA SE POJAVA UZ ZVEKET LANACA
NENADANO DIZJE... RAZMAHAVŠI SE DUGIM
DEFORMISANIM RUKAMA U MRAKU...

BALTUS SAMO ŠTO NE ZINE OD
ZAPREPASČENJA...

TADA SE KONAN ODRAZI UVIS,
HVATAJUĆI NE BALTUSOVU PRU-
ŽENU ŠAKU...

...VEĆ RUKU NEGDE KOD
RAMENA, DA SE UZVERE
UVIS...

...I BEŽE U GUSTU ŠUMU PRED
SOBOM...

SLEDI:
**DECA DŽEBAL
SAGA!**

CC 02929
THE SAVAGE SWORD OF CONAN SEPT. N° 33 \$1.00

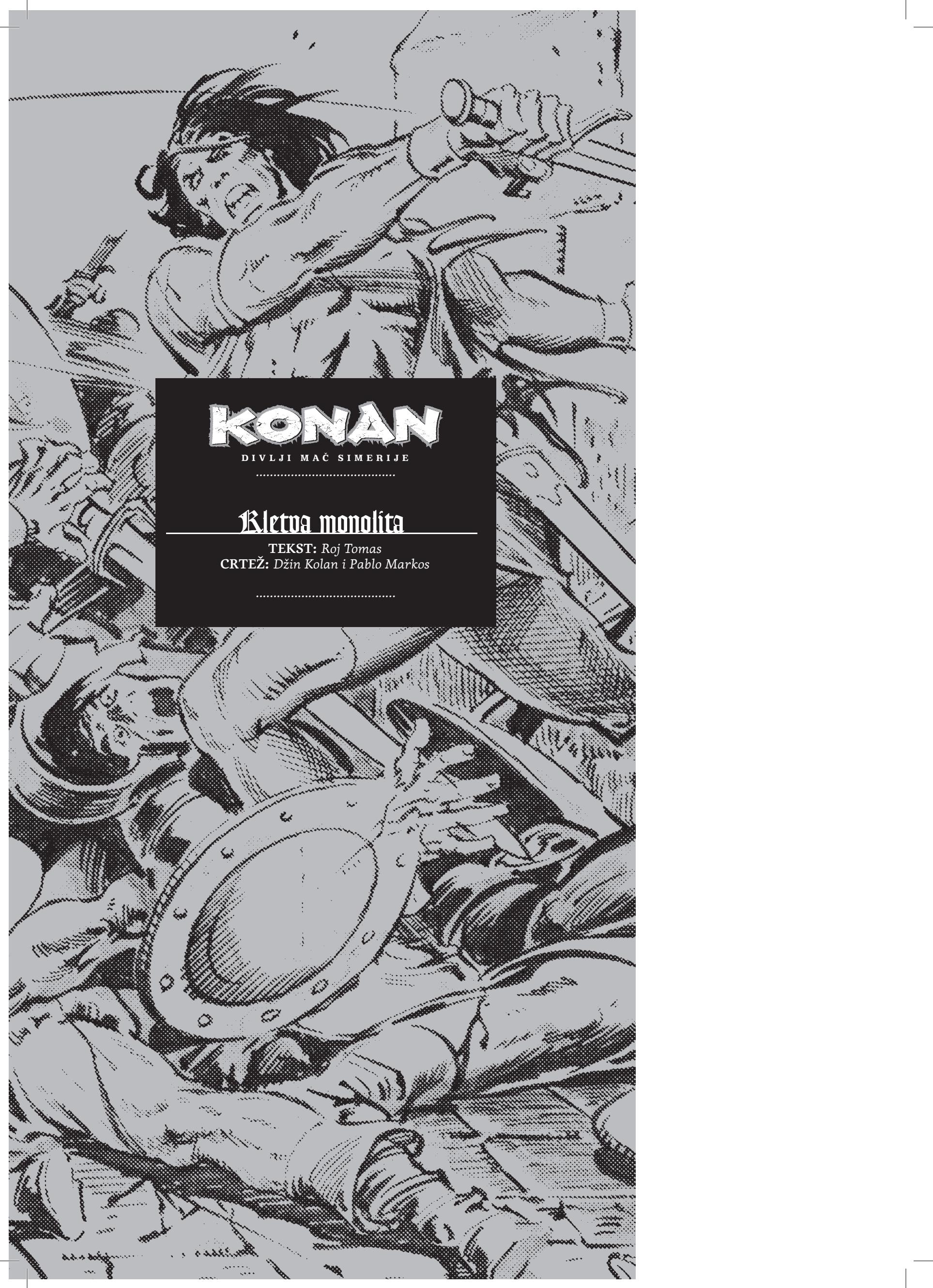
The SAVAGE SWORD of CONAN™

THE BARBARIAN CURSE OF THE MONOLITH

ALL-NEW ADVENTURES OF ROBERT E. HOWARD'S BARBARIAN HERO!

NOREM

KONAN

DIVLJI MAČ SIMERIJE

Kletva monolita

TEKST: Roj Tomas
CRTEŽ: Džin Kolan i Pablo Markos

STRME SE KLISURE ZATVARAJU OKO KONANA, KAO DA SE SPAJAJU U KLOPKU.

**NIJE DA MU SE SVIĐAJU NJIHOVI PRETEĆI, NAZUBLJENI VRHOVI...
BAŠ KAO NI ZVEZDE KOJE SIJAJU POPUT PAUKOVIH OČIJU...
NIŠTA MU BOLJI NIJE NI HLADAN, NEPRIJATAN VETAR ŠTO FIJUĆE
OKO STENOVITIH VRHOVA I OBIGRAVA OKO LOGORSKE VATRE.**

IPAK, DOK TAKO STOJI PRITEŠNjen, S JEDNE STRANE VISOKIM LITICAMA, S DRUGE DVEMA OGROMnim SEKVOJAMA, KOJE SU STAREBILE JOŠ KAD SE NAD ATLANTIDOM ZAKLOPILO MORE OSAM HILJADA GODINA RANIJE, JOŠ UVEK NE MOŽE ZNATI DA GA U OVOJ NOĆI ČEKA...

KLETVA MONOLITA

Adaptacija priče L. SPRAGA DE KAMPA i LINA KARTERA
S junakom kojeg je osmislio ROBERT E. HAUARD

NEŠTO NA TOM MESTU, RAZMIŠLJA KO-NAN, ODIŠE STRAHOM... I SMRČU.

NI KONJIMA TO NE PROMIČE, TAKODE.

...I KOLUTAJU BELIM OČNIM JABUČICAMA SPRAM TAME IZVAN PLAMENOG KRUGA.

NJIHOVA SU ČULA, POPUT NJEGOVIH, IZOŠTRENIJA ZA AURU ZLA NEGON GRADSKIH LJUDI...

...KAO ŠTO SU TURANSKI VOJNICI KOJE JE POVEO U OVU PUSTU UDOLINU.

USKORO, DOK ONI SNEVAJU... SVI SEM DVOJICE KOJIMA JE ZAPALA STRAŽA...

U SEBI KUNE KRALJA JILDIZA, KOJI MU JE I DAO OVAJ ZLOSLUTNI ZADATAK.

IMA VIŠE OD GODINU DANA DA JE POLOŽIO ZAKLETVU TURANSKOME KRALJU...

TAMO, U TURANSKOJ PRESTONICI, OBOJICA, I ON I PRATILAC MU, CRNI JUMA, UNAPREĐENI SÜ U KAPETANE ZBOG SVOJIH JUNAČKIH DELA...

...A MESECI SU SE OKRENULI OTKAKO JE IZBAVIO JILDIZOVU KĆERKU SUDBE NAVODNO GORE I OD SMRTI.*

*VIDITE TREĆU KNJIGU „HRONIKA“ ZA JEDNU OD VERZIJA OVE PRICE

NO, DOK SE JUMA SREĆNO DOČEPAO ŽELJENE SLUŽBE U PALATI, SA SVIM NJENIM POGODNOSTIMA...

...KONAN JE USKORO BIO NAGRĀDEN JOS JEDNOM NAPORNOM I UBISTVENOM MISIJOM.

JILDIZ MU JE POVERIO PISMO ZA KRALJA ŠUA, VLADARA KUŠANA, OMANJE KRALJEVINE U ZAPADNOM KITAJU.

NA ČELU ČETRDESET VETERANA, KONAN JE PREŠAO STOTINE LIGA SUMORNOM HIRKANIJSKOM STEPOM I OBILAZIO PODNOŽJE VISOKOG TALAKMASKOG GORJA.

ISTO IH TAKO NISU ZAOBIŠLE NI PEŠČANE PUSTARE...

...KAO NI MOČVARNE ĐUNGLE...

...KAKO BI STIGLI DO TAJANSTVENOG KITAJSKOG CARSTVA...

NAPOSLETKU STIGAVŠI U KUŠAN, KONAN JE USTANOVIO DA JE ČASNI I UMNI KRALJ ŠU IZVANREDAN DOMAĆIN.

...NAJISTOČNJE ZEMLJE O KOJOJ SU DO ZAPADJAKA DOPRILI GLASOVI, UKLJUČIVŠTU I TURANCE.

EGZOTIČNA HRANA I PIĆE SAMO SU NEKE OD STVARI KOJIMA SU KONAN I NJEGOVI RATNICI BILI OBASUTI.

NA KRAJU MU JE MUDRI STARI KRALJ PREDAO PREDIVAN SVITAK OD ZLAĆANE SVILE...

ON I NJEGOVI SAVETNICI ODLUČILI SU DA PRIHVATE PONUDU KRALJA JILDIZA O SPORAZUMU O PRIJATELJSTVU I TRGOVINI.

OSIM SVILENE KESE PUNE KITAJSKOG ZLATA, KRALJ ŠU JE SVOJEM GOSTU OSIGURAO I VODIČA...

...VOJVODU FENGU, VELIKODOSTOJNIKA S DVORA KRALJA ŠUA, KOJI ĆE IH SPROVESTI SVE DO ZAPADNIH GRANICA KITAJA.

IPAK, KONANU SE NE DOPADA TAJ VOJVODA FENG... TAJ MRŠAVI, SLATKOREČIVI, UOBRAŽENI ČOVEČULJAK S TIM TIHIM, ŠAPUTAVIM GLASIĆEM.

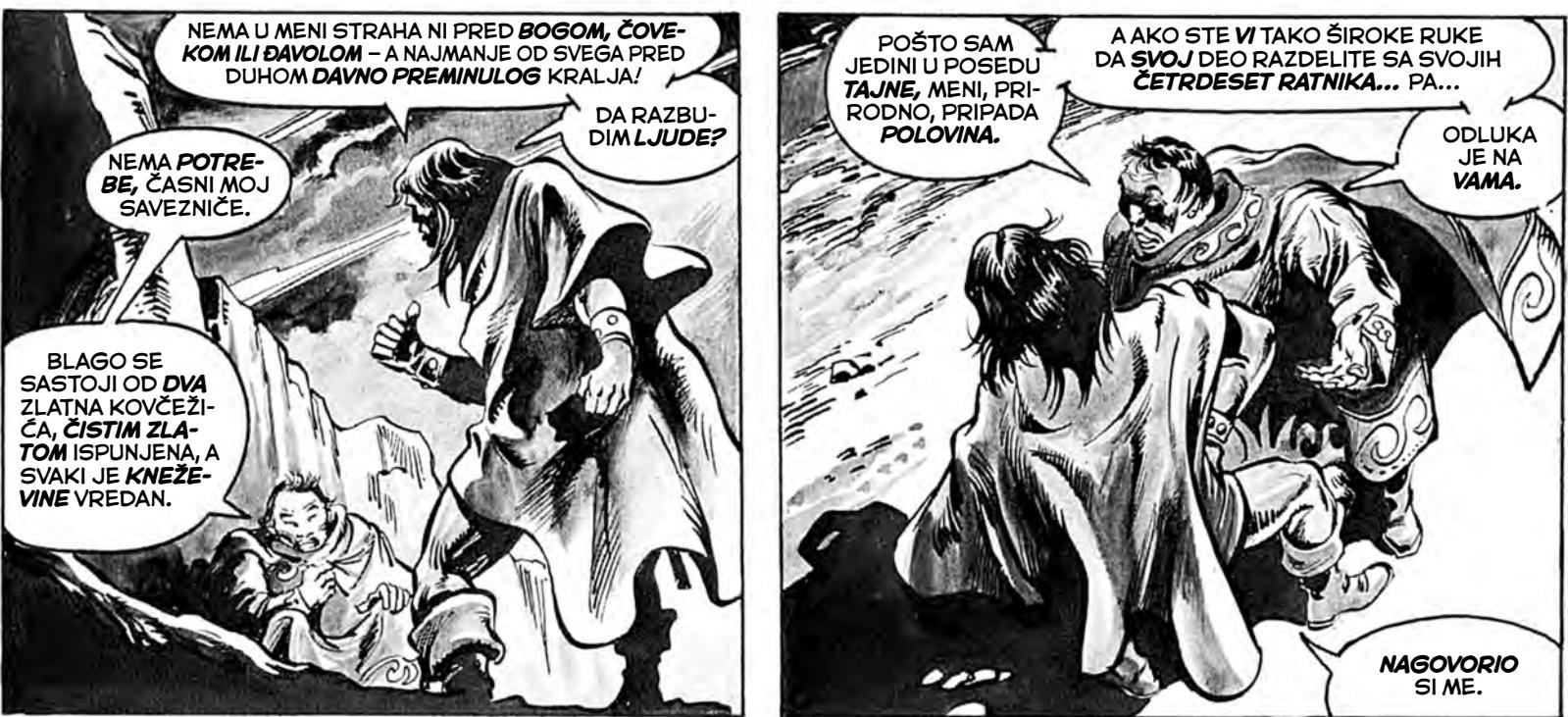
TAKAV STAV NIJE SASVIM LIŠEN TRAGOVA ZAVISTI SPRAM PREFINJENIH MANIRA VOJVODE I ŠARMA KOJI PROSIPA...

...A SVE GA TO NAVODI DA MU SE KITAJAC JOŠ I MANJE SVIDA I DA NJEGOVO NEPOVERENJE JOŠ VIŠE NABUJA.

NEKOLIKO MINUTA
KASNIJE...

DOBRO SI
OPREMLJEN,
LORDE FENG.

KAPETANOV
SAM ODRED
OVAMO NAMERNO
DOVEO, RAZU-
ME SE.

SAD MORAMO KRENUTI ODVOJENO KAKO
NE BISMO POBUDILI SUMNJU.

SREŠĆEMO
SE PONOVO NA
KRAJU DOLINE
PO IZLASKU
MESECA, NEKA
DVA ČASA OD
SAD.

KASNIJE:

NOĆ POSTAJE SVE
MRAČNIJA, VETAR
SVE HLAĐNIJI.

KONANU SE SVE
JEZOVITE SLUTNJE O
OPASNOSTI KOJE JE
OCUTAO PRI PRVOM
DOLASKU U DOLINU
VRATIŠE U PUNOJ
SNAZI DOK JE KORA-
ČAO ZA MAJUŠNIM
KITAJCEM.

SVAKI TREN ZABRINU-
TIM POGLEDOM PRE-
TRAŽUJE SVE GUŠČU
TMINU.

STRME SE HRIDI
S OBE STRANE SU-
ŽAVAJU, SVE DOK
NIJE OSTALO SAMO
TOLIKO PROSTORA
DA SE JEDVA MOŽE
PROCÍ IZMEĐU
LITICE I OBALA PO-
TOKA KOJI ŽUBORI
PODNO NJIH, NA
IZLAZU IS DOLINE...

KOLIKO
JOŠ,
VOJVODO
FENG?

OH, UOPŠTE
NIJE VIŠE DA-
LEKO, VALJANI
MOJ ZAPO-
VEDNIČE.

IZA NIJU MAGLOVITO NEBO PROBIJA SVETLOST
UPRAVO NA MESTU GDE SE VRHOVI LITICA
MRAČNO OCRTAVAJU NA NEBESKOM SVODU.

TRAČAK SVETLOSTI
DOBIJA NA SNAZI...
PRESIJAVAJUĆI SE U
BISERNOJ BOJI OPALA.

TADA SE ZIDINE DOLINE
RASTVARAJU S OBE
STRANE...

...A DVOJICA SE
LJUDI ZATIĆU
KAKO KROČE PO
ZELENOJ TRAVI
KOJA SE PRO-
STRLA SVUDA.

PRED NJIMA, KONAN NAPOKON OPASI
MAЛО OKRUGLO BRDAŠCE KAKO SE
IZDIŽE NAD TRAVOM, S DRUGE STRA-
NE MOSTA KOJI JE PRIRODA IZVAJALA
U ČVRSTOJ STENI...

JE LI TO **TO**, LORDE
FENG – IZMEĐU NAS
I ONE **MRAČNE ŠUME**
TAMO U DALJINI?

OČI SU VAM **OŠTRE**,
JUNAČKI MOJ PRIJA-
TELJU.

DA, ZBILJA
JE TO DREVNO
OBELEŽJE KOJE
SAM POMINJAO
RANIJE...

NAPOSLETKU POPUŠTA
PRED NEIZBEŽNIM I PU-
ŠTA ALATKE...

...KOJE LETE PRAVO
PREMA STENI, UDARAJU
UZ GLASAN DVOSTRUKI
TRESAK...

...I OSTAJU
ČVRSTO PRI-
LJUBLJENE
UZ NJU!

ALI PUŠTANJE ALATKI
NIJE KONANA OSLO-
BODILO PRIVLAČNE
SILE SPOMENIKA...

...KOJI SAD PO-
VLAČI I NJEGOV
OKLOP JEDNAKO
SNAŽNO KAKO
JE I LOPATU I
POLUGU!

TETURAJUĆI SE I PROKLI-
NUĆI, KONAN NIJE NIŠTA
VIŠE DO RIBICE KOJU
POVLAČI GOROSTASNI
RIBAR...

...DA BI IZNENADA TRESNUO O VELIKI
MONOLIT SILINOM OD KOJE SE KOSTI
DROBE!

SVI ĐAVOLI
KROMOVİ!

LEDA SU MU SAD
PRIBIJENA O OBE-
LISK... ISTO TAKO I
RUKE PREKRIVENE
METALNIM OBRUČI-
MA...

...I MAČ U KANIJAMA OKO
STRUKA!

KONAN SE BORI DA SE OSLOBODI... ALI KAO DA GA NEVIDLJIVI OKOVI ČVRSTO SPUTAVAJU OKO STUBA OD TAMNE STENE...

KAKVA JE OVO ĐAVOLSKA VRADŽBINA, TI PSETO IZDAJNIČKO?

NASMEŠEN I NEUZNEMIREN, VOJVODA FENG PRILAZI KONANU... OČITO NEOSETLJIV NA NEVIDLJIVU SILU... PA SE MAŠI SVILENOG ŠALA IZ SVOG ŠIROKOG RUKAVA.

...ON OKRETNO UTRPNA SVILU SIMERIJANCU U USTA!

HRRR NUNNUNA HRRRR

OPROSTITE MI ZA VARKU, O, PLEMENITI DIVLJACE...

...ALI OVA JE OSOBA BILA PRIMORANA DA IZMISLI NEKU PRIČU KAKO BI RAZBUDILA TVOJU PRIMITIVNU POŽUDU ZA ZLATOM...

...DA TE OVA MO NAMAMI... SAMOG.

A KAD KONAN IZNOVA RASTVORI USNE DA ZAZOVE U POMOĆ...

KONANU OČI PLAMTE VULKANSKIM GNEVOM DOK SE BACA NA NEVIDLJIVE SPONE... BEZ IKAKVOG USPEHA.

BUDUĆI DA SE, DRAGI MOJ KAPETANE, TVOJ ŽIVOT PRIMIĆE SVOM PREDODREĐENOM KRAJU...

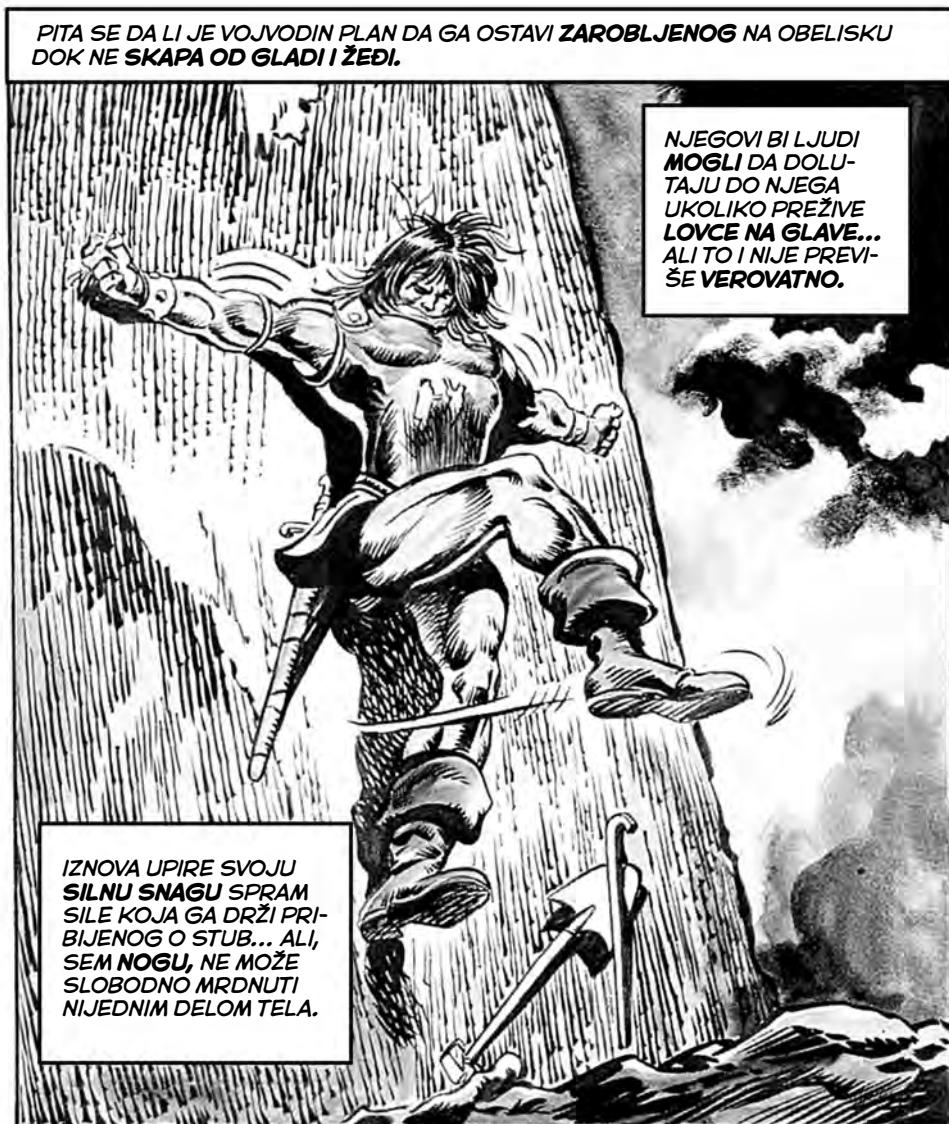
...BILO BI KRAJNJE NEULJUDNO S MOJE STRANE DA NE OBRAZLOŽIM SVOJE DELOVANJE, TAKO DA TVOJ PRIMITIVNI DUH, U PUNOJ SPOZNJII UZROKA SVOJE PROPASTI, MOŽE OTPUTOVATI U KAKAV GOD SU PA-KAO VARVARSKI BOGOVI ZA NJEGA PRIPREMILI.

TREBALO BI DA ZNAŠ DA JE Dvor SRDAČNOG NO LAKOMISLENOG VELIČANSTVA, KRALJA KUSANSKOG, PODELJEN NA DVE FRAKCIJE.

JEDNA OD NIJH, ONA BELOG PAUNA, PODRŽAVA ODRŽAVANJE KONTAKATA S VARVARIMA SA ZAPADA.

DRUGOJ, ONOJ ZLATNOG FAZANA, ODVRATNE SU SVAKE VEZE S TIM ZVERIMA...

JER OKO NOGU I POSVUDA OKO PODNOŽJA SPOMENIKA RASUTI SU GROZOMORNI OSTACI PREDAŠNIH ŽRTVA: LJUDSKE KOSTI I ZUBI, NAGOMILANI POPUT STAROG OTPADA.

TAKODE PRIMEĆUJE DA SU OSTACI NE-OBIČNO IZBLEDELI... KAO DA SU KOSTI MESTIMICE NAGRIZENE...

MORA DA JE KROČIO PO TOME KAD GA JE TAJNOVITA SILA POVUKLA KA STUBU.

...NEKOM KOROZIVNOM TEČNOŠĆU.

UOČAVA DRUGE KOMADE ŽELEZA NA OVOM ČUDNOVATO UMRLJANOM I IZBLEDELOM KAMENOM STUBU.

NJEGOVA LOPATA I POLUGA... ZARDALI ŠLEM... A LEVO...

...BODEŽ, ZUBOM VREMENA IZJEDEN!

I JOŠ JEDNOM UPIRE SVU SVOJU SNAGU PROTIV NEOPITLJIVE SILE...

...I ŽILE KAO DA SU MU DO PUCANJA NABREKLE...

KAD, ODJEDНОM, ODOZDO DOPIRU ČUDNOVATI ZVUCI – PODRUGLJIVA, IZLUĐUJUĆA MUZIKA!

NAPREŽUĆI
OČI KROZ
SLABAŠNU
MESEČEVU
SVETLOST...

...RAZAZNAJE DA VOJVO-
DA FENG ZAPRAVO NIJE
NAPUSTIO MESTO DOGA-
ĐAJA.

UMESTO TOGA, KITAJSKI
VELMOŽA SEDI NA TRAVI NA
OBRONKU BREŽULJKA... I
SVIRA NA NEOBIČNOJ FLAUTI
KOJU JE IZVUKAO IZ SVOJIH
ŠIROKIH HALJA.

TADA, MEĐU OŠTRIM ZVUCIMA
FLAUTE, NEKO SLABAŠNO
ŠLJAPKANJE PRIKRADE SE
KONANOVIM UŠIMA.

ČINI SE DA
DOPIRE
ODOZGO.

MIŠIĆI NA KONANOVOM VOLOVSKOM
VRATU ZATEŽU SE DOK UZDIŽE GLAVU
DA POGLEDA UVIS.

IZMAGLICA KOJA JE
ZAKRILILA VRH STUBA
BRZO NESTADE...

I ISTOG SE ČASA KONANU
SAMA KRV U ŽILAMA SLEDI.

JER UZDIŽUĆI MESEC OBASJAVA BEZOBLIČNO STVORENJE KOJE OGAVNO ŠLJAPKA NA VRHU STUBA!

KAO DA JE REČ O NEKOJ OGROMNOJ MASI DRHTAVOG, POLUPROVIDNOG ŽELEA...

..SAMO ŽIVOG!!!

ŽIVOT... PULSIRAJU-
ĆI, NABUJALI ŽIVOT...
STRUJI NJIME.

MESEČINA SE VLAŽNO PRESIJAVA NA NJEMU
DOK ON KUCA POPUT OGROMNOG ŽIVOG
SRCA!

A ONDA STANOVNIK VRHA MONOLITA PUŠTA DA MLAZ ŽELATINASTE SUPSTANTE POTEĆE NIZ STUB...

...PREMA KONANU, KOJI TO MOTRI S GOLIM UŽASOM!

SADA MU NAPO-KON POSTAJU JASNije I SVE TE MRLJE KOJE SE NA STENI NALAZE.

...I ZNA I ZAŠTO KOSTI POD NJIM DELUJU TAKO ČUDNOVATO IZGRIZENE.

OVO ČUDOVIŠTE GORE PROŽDIRE SVOJE ŽRTVE – NEKOM VRSTOM TEČNOSTI ZA VARENJE!

IZNENADA, PROMENA VETRA DONOSI MU DO NOZDRVA GADAN SMRAD...

KOLIKO LI JE SAMO LJUDI, NEHOTICE SE PITA, JEDNAKO TAKO BESPOMOĆNO ČEKALO NA UBLAČKO MILOVANJE NAKARADE KOJA SE SAD PREMA NJEMU SPUŠTA?

MOŽDA GA DOZIVA FENGJAVA ČUDNOVATA MUZIKA...

ILI PAK VONJ ŽIVOG MESA OZNAČAVA POZIV NA GOZBU.

ŠTA GOD DA JE UZROK, ČUDO JE KRENULO DA SE SPORO, PIPAVO SPUŠTA NIZ STUB... PREMA NJEGOVOM LICU.

VLAŽNA ŽELATINASTA MASA USISAVA VAZDUH I SLINAVI DOK MU SPORO KLIZI U SUSRET...

OČAJ DAJE NOVU SNAGU ZGRČENIM, UMORNIM MIŠICAMA.

NA SOPSTVENO IZNENAĐENJE, OTKRIVA DA SILOVITIM TRZAJEM KLIZI NA JEDNU STRANU.

...ŠTO MU IPAK NEĆE OMOGUĆITI DA DUGO IZBEGA VA ČUDOVIŠNU ŽIVU PROTOPLAZME!

ČAK NI BODEŽ, GOTOVО NADOHVAT RUKE, NEĆE BITI NI OD KAKVE KORISTI AKO...

IZNENADA, OČAJNOM SE KONANU U TRENU JAVI INSPIRACIJA.

IPAK, MOŽE LI DA POSEGNE DOVOLJNO DALEKO DA ZGRABI DRŠKU ORUŽJA?

PA I NE BAŠ!

ZNAČI, STISAK KOJI GA DRŽI NE OGRANIČAVA BAŠ SVAKO KRETANJE...

I PONOVO SE NAPINJE - OKLOP MU NA LEDIMA STRUŽE SPORO I POLAGANO O POVRŠINU STENE... ZNOJ MU KAPLJE U OČI.

NAPADNA FENGOVA SVIRKA NESNOSNO MU ODZVANJA U UŠIMA...

...A OGAVNI MU VONJ SLUZAVOG STVORA PARA NOZDRVE.

MALO-POMALO, ISCRPLJENA, PRENAPREGNUTA RUKA PRIMICE SE DRŠCI BODEŽA...

SAD GA VEĆ I DOTIČE...

A TREĆI KASNIJE I ČVRSTO SE OKO DRŠKE STEŽE!

ALI VREMENA JE PRE-
OSTALO TAKO MALO!

UZ SVAKI POKRET,
KOJI JE SAD ĆISTA
AGONIJA, USPEVA MU
DA PRINESE OKRA-
JAK NOŽA KOZNIM
SPONAMA koje drže
ZAJEDNO PREDNJI I
ZADNJI DEO NJEGO-
VOG OKLOPA...

SPOČETKA PAŽLJIVO, ZATIM
OČAJNIČKI, KRENUO JE DA
PILI ĆVRSTU SIROVU KOŽU
SVOJOM ZARĐALOM OŠTRI-
COM.

ČLANCI GA BOLE I KRVARE NA MESTIMA
GDE SE TRLJAJU O GRUBU STENU – ALI NA
TO SE I NE OSVRĆE.

UZ CELI MESEČINOM OBASJAN SVET
KOJI MU SE VRTI PRED OCIMA, TETURA-
JUĆI NA NESIGURNIM NOGAMA, UDALJA-
VA SE OD STUBA...

...TEK SE OSVRNUVŠI
DA VIDI STVORENJE
KOJE JE SAD PREKRI-
LO CEO NJEGOV
OKLOP.

A NA OBRONKU FENG NE
STAJE SA SVOJOM DEMON-
SKOM MUZIKOM, KAO DA
JE ZAPAO U NEKO NEJUD-
SKO SLADOSTRASČE.

IZGLEDA DA
JE POTPUNO
NESVESTAN
GOROSTASNOG
VARVARINA...

...ČAK I DOK SE
KONAN ZALEĆE
POPUT LEOPARDA
U NAPADU!

DOK MU SE RUKE
STEŽU OKO PLENA,
OBOJICA SE KO-
TRLJAJU NIZ
OBRONAK...

...U NERAZMRSIVOM
SPLETU SVILENE
ODEĆE I UDIOVA KOJI
SE KOPRCAJU...

...SVE DOK JEDAN
UDARAC NE OKONČA
FENGOV OTPOR.

TADA SE KONAN IZNOMA
VERE NA BRDO, VUKU-
ĆI VOJVODU FENGA ZA
SOBOM.

PSEUDOPODIJI
STVORA S MONOLI-
TA I DALJE OPIPAVA-
JU, TRAŽE.

A ONDA...

NEEEEE! MOLIM TE,
VARVARINE - NEMOJ!

PLATIĆU TI...
SVE ĆUTI
DATI....!

KONAN MU
ODGOVORA
NE VRATI...

...A KITAJAC
TEK ISPUSTI
VISOK, SLA-
BAŠAN KRIK
KAD BUČNO
TRESNU O
STUB!

MOŽDA VOJVODA NIJE PRI SVESTI I NE OSEĆA SLUZAVI
DODIR TIH STAKLASTIH PIPAKA KOJI MU SE SPUŠTAJU
NA LICE.

FENGOVE SE CRTE GUBE DOK
NAMREŠKANA ŽELATINASTA MASA
KLIZI PO NJIMA.

...A LOBANJA I ZUBI PROVIRUJU
SA SABLASNIM OSMEHOM.

KONAN TO
MOTRI, JER
ŽIVOT KAO
TAKAV NJEMU
JE ZAGO-
NETKA.

ONDA MESO
NESTAJE...

DOK SE GROZOMORNO
BIĆE HRANI, PULSIRA
CRVENKASTOM BOJOM.

A ONDA JE POTREBAN TEK KOJI ČASAK DA SE NA SUVOM KRESIVU KREMENOM I ČELIKOM VATRA ZAČNE.

NEKO MU SE SUMORNO ZADOVOLJSTVO JAVI PRI POGLEDU NA MASNO TKIVO SLUZAVE ZVERI KOJIM SU ZAIGRALI PLAMIČCI I NJENO GRČEJNE U NEMOJ AGONIJI.

KAO GOROSTASOVA BUKTINJA, MONOLIT PODNO NEBESKOG SVODA STOJI PROŠRAN DIMOM I GRIMIZNIM PLAMENOVIMA.

NEKA OBOJE I GORE, MISLI ON U SEBI - NAPOLA PROŽDRA- NO TRUPLO ONOG IZDAJNIČKOG PSETA I NJEGOV OGAVNI LJUBIMAC!

USKORO SU GA NJEGOVI GORŠTAČKI KORACI DOVELI DO LOGORA, GDE...

KUDA STE NE-STALI, KAPE-TANE?

KAKAV JE ONO PLAM PREKO?

I GDE JE VOJOVDA FENG? NE MOŽEMO DA GA NAĐE-MO...

OJ, VI TIKVANI JEDNI ZBU-NJENI...

DIŽITE MOMKE I SEDLAJTE KONJE ZA BEG!

JAGE, LOVCI NA GLAVE, ZOROM ĆE SE POJAVITI OVDE!

KUŠRO! MULTAJE!

ONI SU SREDILI VOJVODU - JA SAM SE IZVUKAO!

BRŽE TO MA- LO AKO NE ŽELI- TE DA VAM GLAVE POSTANU NIJIHOVИ VRAŽJI UKRASI...

...A, KROMO-VOG MU IMENA, NADAM SE DA STE MI OSTAVILI KOJI GUTLJAJ TOG VINA.

KRAJ